

N. 4042/2012

«Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.»

ΦΕΚ Α'24/13.02.2012

Άρθρο 1: Σκοπός - Αντικείμενο - Πεδίο εφαρμογής.

1. Με τις διατάξεις των άρθρων 2 έως 9 της Ενότητας Α' εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Νοεμβρίου 2008 «σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω ποινικού δικαίου» (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L328/28/6.12.2008) και θεσπίζονται αποτρεπτικές, αποτελεσματικές και αναλογικές κυρώσεις, μέσω του ποινικού δικαίου, για τις περιπτώσεις που προκαλείται ή ενδέχεται να προκληθεί ρύπανση ή υποβάθμιση του περιβάλλοντος, με σκοπό τη διασφάλιση της αποτελεσματικής ποινικής προστασίας του.

2. Με τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 48 της Ενότητας Β' εναρμονίζεται το εθνικό δίκαιο προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2008 «για τα απόβλητα και την κατάργηση ορισμένων οδηγιών» (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 312/3 της 22.11.2008) και θεσπίζονται μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας εμποδίζοντας ή μειώνοντας τις αρνητικές επιπτώσεις της παραγωγής και της διαχείρισης αποβλήτων και περιορίζοντας το συνολικό αντίκτυπο της χρήσης των πόρων και βελτιώνοντας την αποδοτικότητα της.

Άρθρο 2: (άρθρο 2 της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ) Ορισμοί

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

ΠΟΙΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ (ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/99/ΕΚ) ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Κατά την έννοια του νόμου αυτού νοούνται ως:

1) «Παράνομη»: κάθε παράβαση της νομοθεσίας που εκτίθεται στα Παραρτήματα Α' και Β' της παρούσας ενότητας, όπως εκάστοτε ισχύει. 2) «Προστατευόμενα είδη άγριας χλωρίδας και πανίδας»:

α) για τους σκοπούς του άρθρου 3 στοιχείο στ', τα είδη που απαριθμούνται: αα) στο παράρτημα IV του άρθρου 20 της 33318/ 3028/1998 κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας, Εμπορικής Ναυτιλίας και Πολιτισμού (Β' 1289), όπως τροποποιήθηκε με την 14849/853 /2008 κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β' 645), οι οποίες εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ «για τη

διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας», ββ) στο Παράρτημα Ι του άρθρου 14 της 37338/1807/ 2010 κοινής υπουργικής απόφασης των Υπουργών Οικονομικών, Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 1495), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ «Περί διατήρησης των άγριων πτηνών», όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ, τα οποία ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4 της εν λόγω απόφασης, β) για τους σκοπούς του άρθρου 3 στοιχείο ζ', τα είδη που απαριθμούνται στα Παραρτήματα Α' ή Β' του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 338/1997 του Συμβουλίου της 9ης Δεκεμβρίου 1996 «για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους». 3) «Οικότοπος/ ενδιαίτημα εντός προστατευόμενης περιοχής»: κάθε οικότοπος ειδών για τον οποίο μια περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφοι 1, 2 και 4 της 37338/1807/2010 κοινής υπουργικής απόφασης ή κάθε φυσικός οικότοπος ή οικότοπος ειδών για τον οποίο μια περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος Β' της 33318/ 3028/1998 κοινής υπουργικής απόφασης. 4) «Νομικό πρόσωπο»: κάθε νομική οντότητα (legal entity) που έχει το καθεστώς αυτό βάσει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, πλην κρατών ή δημόσιων φορέων κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας, καθώς και διεθνών οργανισμών δημοσίου δικαίου.

Άρθρο 3: (άρθρο 3 της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ) Αδικήματα.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΘΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/99/ΕΚ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ - ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Τιμωρούνται σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 1650/ 1986, όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος νόμου: α) η απόρριψη, εκπομπή ή εισαγωγή ποσότητας υλικών ή ιοντίζουσας ακτινοβολίας στον αέρα, το έδαφος ή το νερό, που προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει το θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες, σε πρόσωπα, ή ουσιαστικές βλάβες, στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους, την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά β) η συλλογή, μεταφορά, ανάκτηση ή διάθεση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της επιχειρησιακής εποπτείας των πράξεων αυτών και της επακόλουθης συντήρησης των εγκαταστάσεων διάθεσης, και συμπεριλαμβανομένων δράσεων που εκτελούνται από εμπόρους ή μεσίτες (διαχείριση των αποβλήτων), που προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν το θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες σε πρόσωπα ή ουσιαστικές βλάβες στην ποιότητα του αέρα, στην ποιότητα του εδάφους ή στην ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά γ) η αποστολή αποβλήτων, οσάκις η δραστηριότητα αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 2 παράγραφος 35 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006, για τις μεταφορές αποβλήτων και διενεργείται σε μη αμελητέα ποσότητα, ανεξάρτητα από το εάν εκτελείται ως ενιαία μεταφορά ή ως πολλαπλές μεταφορές που φαίνονται αλληλένδετες δ) η λειτουργία μονάδας, η οποία εκτελεί επικίνδυνες δραστηριότητες ή στην οποία αποθηκεύονται ή χρησιμοποιούνται επικίνδυνες ουσίες ή παρασκευάσματα και η οποία προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει, εκτός της μονάδας, το θάνατο ή σοβαρές σωματικές βλάβες, σε πρόσωπα ή ουσιαστικές βλάβες στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους ή την ποιότητα του νερού ή στα

ζώα ή τα φυτά' ε) η παραγωγή, η επεξεργασία, η διαχείριση, η χρήση, η κατοχή, η αποθήκευση, η μεταφορά, η εισαγωγή, η εξαγωγή ή η διάθεση πυρηνικών υλικών ή άλλων επικίνδυνων ραδιενεργών ουσιών που προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν θάνατο ή σοβαρή σωματική βλάβη σε πρόσωπα ή ουσιαστική βλάβη στην ποιότητα του αέρα, την ποιότητα του εδάφους ή την ποιότητα του νερού ή στα ζώα ή τα φυτά' στ) η θανάτωση, ο αφανισμός, η κατοχή ή η σύλληψη προστατευόμενων ειδών της άγριας χλωρίδας ή πανίδας, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που η συμπεριφορά αφορά αμελητέα ποσότητα αυτών των ειδών και έχει αμελητέο αντίκτυπο στο καθεστώς διατήρησης των ειδών ζ) η εμπορία με προστατευόμενα είδη άγριας πανίδας ή χλωρίδας ή μερών ή παραγώγων αυτών, εξαιρουμένων των περιπτώσεων που η συμπεριφορά αφορά αμελητέα ποσότητα των ειδών αυτών και έχει αμελητέο αντίκτυπο στο καθεστώς διατήρησης των ειδών η) κάθε συμπεριφορά που προκαλεί την ουσιαστική υποβάθμιση του οικοτόπου/ ενδιαιτήματος μέσα σε προστατευόμενη περιοχή θ) η παραγωγή, εισαγωγή, εξαγωγή, διάθεση στην αγορά ή η χρήση ουσιών που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος.

Άρθρο 4: (άρθρο 6 της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ) Ευθύνη νομικών προσώπων.

1. Τα νομικά πρόσωπα θεωρούνται υπεύθυνα για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3, εφόσον τα αδικήματα αυτά διαπράττονται επ' ωφελεία τους από οποιοδήποτε πρόσωπο, το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου και ενεργεί ατομικά ή ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου με βάση: α) εξουσία εκπροσώπησης του νομικού προσώπου,

β) εξουσία λήψης αποφάσεων εξ ονόματος του νομικού προσώπου ή γ) εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

2. Τα νομικά πρόσωπα θεωρούνται υπεύθυνα και στην περίπτωση που η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου, από πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, κατέστησε δυνατή τη διάπραξη αδικήματος που αναφέρεται στο άρθρο 3 επ' ωφελεία νομικού προσώπου, από πρόσωπο το οποίο τελεί υπό την εξουσία του.

3. Η ευθύνη νομικών προσώπων βάσει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει ποινική δίωξη κατά φυσικών προσώπων που είναι δράστες, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί στα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3.

Άρθρο 5: Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων (άρθρο 7 της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ)

Τα νομικά πρόσωπα, τα οποία θεωρούνται υπεύθυνα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4, τιμωρούνται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως τροποποιείται με την παράγραφο 4 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 6:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Για την εφαρμογή των άρθρων 2 έως 9, στην έννοια του όρου «παράνομη», όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 2, εκτός των παραβάσεων της νομοθεσίας που περιγράφεται στα Παραρτήματα Α' και Β', περιλαμβάνονται και οι ακόλουθες παραβάσεις: α) όλων των λοιπών κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί ή

εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του ν. 1650/ 1986 (Α' 160) όπως ισχύει, β) των διατάξεων του ν. 3199/2003 (Α'280), του ν. 3937/2011 (Α' 60) και του ν. 4014/2011 (Α' 209), καθώς και των κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση των νόμων αυτών, γ) των διατάξεων του ν. 2939/2001 (Α' 179), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3854/2010 (Α' 94), καθώς και των κανονιστικών πράξεων που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση του, δ) των διατάξεων του π.δ. 148/2009 (Α 190).

Τα αδικήματα που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β', γ' και δ' της προηγούμενης παραγράφου τιμωρούνται, σύμφωνα με το άρθρο 28 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος νόμου.

2) Για την εφαρμογή των άρθρων 2 έως 9, ο όρος «ιθύνουσα θέση» έχει την εξής έννοια: «Ιθύνουσα θέση»: η θέση που κατέχει φυσικό πρόσωπο σε οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο όταν έχει εξουσία, ενεργώντας ατομικά ή ως μέλος οργάνου, είτε να το εκπροσωπεί είτε να λαμβάνει αποφάσεις για λογαριασμό του είτε να ασκεί έλεγχο εντός αυτού. Η έννοια του όρου αυτού ισχύει και για την εφαρμογή του άρθρου 28 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος νόμου.

3) Τα αδικήματα που κατ' ελάχιστο περιγράφονται στο άρθρο 3 τιμωρούνται σύμφωνα με τους όρους και τις διακρίσεις του άρθρου 28 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 7: Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 (Α 160).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Ν. 1650/1986 (Α 160) «ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ» ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Το άρθρο 28 του ν. 1650/1986 τροποποιείται.

1. Η παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται.
2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται.
3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται.
4. Η παράγραφος 5 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται.
5. Η παράγραφος 6 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται.
6. Η παρ. 7 του άρθρου 28 του ν. 1650/1986 αντικαθίσταται.

Άρθρο 8: Τροποποίηση ποινικών διατάξεων.

1. Στο τέλος της πρώτης παραγράφου του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται φράση.
2. Στο άρθρο 3 του ν. 3691/2008 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων κ.λπ.» (Α' 166) προστίθεται περίπτωση ιθ' και η υπάρχουσα περίπτωση ιθ' αναριθμείται σε κ.
3. Στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του ν. 2225/1994 «Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις» (Α' 121) προστίθεται εδάφιο θ'.

Άρθρο 9: Ειδικές δικονομικές διατάξεις.

1. Η προκαταρκτική εξέταση και η προανάκριση των εγκλημάτων, που προβλέπονται στο άρθρο 28 του ν. 1650/1986, ενεργείται και από τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, συνεπικουρούμενους, εφόσον χρειαστεί και μετά από πρόσκληση τους, από τους κατά περίπτωση αρμόδιους γενικούς ή ειδικούς προανακριτικούς υπαλλήλους, πάντοτε υπό τη διεύθυνση και την εποπτεία του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται ο τόπος τέλεσης. Οι Επιθεωρητές Περιβάλλοντος έχουν αρμοδιότητα για όλη τη χώρα και εφοδιάζονται για όλη τη διάρκεια της θητείας τους με υπηρεσιακή ταυτότητα, που αποδεικνύει την ιδιότητα τους. Η διενέργεια ή η συμμετοχή τους σε ανακριτικές πράξεις δεν αποκλείει την εξέταση τους ως μάρτυρες, λόγω των εξειδικευμένων γνώσεων τους, κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο.

2. Ειδικά για τα κακουργήματα που προβλέπονται στον ανωτέρω νόμο, η, κατά τη διάταξη του άρθρου 253 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια των μορφών έρευνας, που περιγράφονται στις διατάξεις του άρθρου 253Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και υπό τις προϋποθέσεις που τίθενται με αυτές.

3. Κατά την ποινική προδικασία για τα κακουργήματα που προβλέπονται στον ανωτέρω νόμο μπορεί να λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό των καταγγελλόντων τις πράξεις αυτές ή των ουσιωδών μαρτύρων, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 9 παράγραφοι 2 ως και 4 του ν. 2928/2001.

4. Δεν είναι άδικη η πράξη ειδικού ή γενικού προανακριτικού υπαλλήλου που με σκοπό την αποκάλυψη ή σύλληψη προσώπου που διαπράττει έγκλημα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 28 του ν. 1650/1986, εμφανίζεται ενδιαφερόμενος για τη συλλογή, μεταφορά, αποθήκευση, διάθεση και αξιοποίηση και γενικά τη διαχείριση αποβλήτων. Το ίδιο ισχύει και για τον ιδιώτη που με αυτόν το σκοπό ενεργεί ύστερα από πρόταση των αρμόδιων προανακριτικών υπαλλήλων για τα ανωτέρω εγκλήματα. Οφείλει όμως, στην περίπτωση αυτή, ο ανωτέρω υπάλληλος να ειδοποιήσει προηγουμένως, έστω και τηλεφωνικά, τον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Επίσης, δεν είναι άδικη η πράξη ειδικού ή γενικού προανακριτικού υπαλλήλου, όταν ύστερα από βάσιμη καταγγελία ή ισχυρές υπόνοιες ενεργεί έρευνα σε μεταφορικό μέσο για την ανεύρεση αποβλήτων.

5. Για την εκδίκαση των κακουργημάτων, που προβλέπονται στον ανωτέρω νόμο, αρμόδιο είναι το Τριμελές Εφετείο.

Άρθρο 10: (άρθρο 2 της Οδηγίας) Εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β

ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/98/ΕΚ) ΜΕΡΟΣ Α

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

1. Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου: α) τα αέρια απόβλητα που εκλύονται στην ατμόσφαιρα και το διοξείδιο του άνθρακα το οποίο δεσμεύεται και μεταφέρεται για αποθήκευση σε γεωλογικούς σχηματισμούς και το οποίο αποθηκεύεται σε γεωλογικούς σχηματισμούς σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2009/31/Ε Κ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 (ΕΕ L 140/114/ 5.6.2009), ή εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Οδηγίας σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 αυτής, β) τα (επιτόπου) εδάφη, που περιλαμβάνουν ρυπασμένες (contaminated) γαίες που δεν έχουν ακόμα εκσκαφθεί, και τα κτίρια που συνδέονται μόνιμα με εδάφη, γ) μη ρυπασμένη (contaminated) γη και άλλα φυσικά υλικά που έχουν εκσκαφθεί κατά τη διάρκεια κατασκευαστικών δραστηριοτήτων, εφόσον είναι βέβαιο ότι το υλικό αυτό θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή στη φυσική του κατάσταση, στο χώρο από τον οποίο έγινε η εκσκαφή, δ) τα ραδιενεργά απόβλητα,

ε) τα αποχαρακτηρισμένα εκρηκτικά (decommissioned explosives), στ) τα περιτώματα, εφόσον δεν καλύπτονται από την περίπτωση β' της παραγράφου 2, το άχυρο και άλλα φυσικά ακίνδυνα υλικά προερχόμενα από τη γεωργία ή τη δασοκομία, τα οποία χρησιμοποιούνται στη γεωργία ή τη δασοκομία ή για την παραγωγή ενέργειας από βιομάζα με διαδικασίες ή μεθόδους που δεν επιβαρύνουν το περιβάλλον και δεν θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία.

2. Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, μόνο εφόσον η διαχείριση τους διέπεται από άλλες ευρωπαϊκές νομοθετικές πράξεις ή εθνικές διατάξεις που μεταφέρουν οδηγίες στην εθνική έννομη τάξη: α) τα λύματα (waste waters),

β) τα ζωικά υποπροϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των μεταποιημένων προϊόντων που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 (ΕΕ L 300/1/14.11.2009), εκτός από εκείνα που προορίζονται για αποτέφρωση, υγειονομική ταφή ή χρήση σε εγκαταστάσεις βιοαερίου ή κομποστοποίησης ή λιπασματοποίησης, γ) τα πτώματα ζώων, τα οποία αποθνήσκουν εκτός σφαγείων, συμπεριλαμβανομένων ζώων που θανατώνονται για την εξάλειψη επιζωοτιών και διατίθενται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009, δ) τα απόβλητα που προκύπτουν από εργασίες έρευνας, εξόρυξης, επεξεργασίας και αποθήκευσης ορυκτών πόρων και από τις εργασίες εκμετάλλευσης λατομείων που καλύπτονται από την υπ' αριθ. 39624/2209/Ε. 103/2009 (Β' 2076) κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Οδηγία 2006/21/Ε Κ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2006, σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας, ΕΕ L 102/15/11.4.2006).

3. Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που απορρέουν από άλλες ευρωπαϊκές νομοθετικές πράξεις ή εθνικές διατάξεις που μεταφέρουν οδηγίες στην εθνική έννομη τάξη, τα ιζήματα που επανατοποθετούνται σε επιφανειακά ύδατα με σκοπό τη διαχείριση των υδάτων και των υδάτινων οδών ή την πρόληψη πλημμύρων ή την εκτέλεση εγγειοβελτιωτικών έργων ή το μετριασμό των επιπτώσεων από πλημμύρες και ξηρασίες εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου, εφόσον αποδειχθεί ότι τα ιζήματα αυτά δεν είναι επικίνδυνα.

Άρθρο 11: (άρθρο 3 της Οδηγίας) Ορισμοί.

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί: 1. απόβλητα, κάθε ουσία ή αντικείμενο, το οποίο ο κάτοχος του απορρίπτει ή προτίθεται ή υποχρεούται να απορρίψει, 2. επικίνδυνα απόβλητα: τα απόβλητα που εμφανίζουν μία ή περισσότερες από τις επικίνδυνες ιδιότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΠΙ. 3. απόβλητα έλαια: τα ορυκτέλαια ή τα συνθετικά λιπαντικά ή τα βιομηχανικά έλαια που δεν είναι πλέον κατάλληλα για τη χρήση, για την οποία αρχικώς προορίζονταν, όπως τα χρησιμοποιημένα έλαια κινητήρων εσωτερικής καύσης, τα έλαια κιβωτίων ταχυτήτων, τα λιπαντικά έλαια, τα έλαια για στροβίλους και τα υδραυλικά έλαια, 4. βιολογικά απόβλητα (βιοαπόβλητα): τα βιοαποδομήσιμα απόβλητα κήπων και πάρκων, τα απορρίμματα τροφών και μαγειρειών από σπίτια, εστιατόρια, εγκαταστάσεις ομαδικής εστίασης και χώρους πωλήσεων λιανικής και τα συναφή απόβλητα από εγκαταστάσεις μεταποίησης τροφίμων, 5. παραγωγός αποβλήτων: κάθε πρόσωπο, του οποίου οι δραστηριότητες παράγουν απόβλητα (αρχικός παραγωγός αποβλήτων) ή κάθε πρόσωπο που πραγματοποιεί εργασίες προεπεξεργασίας, ανάμειξης ή άλλες οι οποίες οδηγούν σε μεταβολή της φύσης ή της σύνθεσης των αποβλήτων αυτών, 6. κάτοχος αποβλήτων: ο παραγωγός αποβλήτων ή το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, στην κατοχή του οποίου ευρίσκονται τα απόβλητα, 7. έμπορος: οποιαδήποτε επιχείρηση, η οποία ενεργεί ως εντολέας για την αγορά και την περαιτέρω πώληση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των εμπορών που δεν καθίστανται υλικοί κάτοχοι των αποβλήτων, 8. μεσίτης: οποιαδήποτε επιχείρηση, η οποία οργανώνει την ανάκτηση ή τη διάθεση αποβλήτων για λογαριασμό τρίτων, συμπεριλαμβανομένων των μεσιτών που δεν καθίστανται υλικοί κάτοχοι των αποβλήτων, 9. διαχείριση αποβλήτων: η συλλογή, μεταφορά, ανάκτηση και διάθεση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας των εργασιών αυτών, καθώς και της επίβλεψης των χώρων διάθεσης (disposal sites) και των ενεργειών στις οποίες προβαίνουν οι έμποροι ή οι μεσίτες, 10. συλλογή: η συγκέντρωση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της προκαταρκτικής διαλογής και της προκαταρκτικής αποθήκευσης αποβλήτων με σκοπό τη μεταφορά τους σε εγκατάσταση επεξεργασίας αποβλήτων, 11. χωριστή συλλογή: η συλλογή όπου μια ροή αποβλήτων διατηρείται χωριστά με βάση τον τύπο και τη φύση για να διευκολυνθεί η ειδική επεξεργασία, 12. πρόληψη: τα μέτρα, τα οποία λαμβάνονται πριν μία ουσία, υλικό ή προϊόν καταστούν απόβλητα, και τα οποία μειώνουν: α) την ποσότητα των αποβλήτων, μέσω επαναχρησιμοποίησης ή παράτασης της διάρκειας ζωής των προϊόντων, β) τις αρνητικές επιπτώσεις των παραγόμενων αποβλήτων στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, ή γ) την περιεκτικότητα των υλικών και προϊόντων σε επικίνδυνες ουσίες, 13. επαναχρησιμοποίηση: κάθε εργασία με την οποία προϊόντα ή συστατικά στοιχεία που δεν είναι απόβλητα χρησιμοποιούνται εκ νέου για τον ίδιο σκοπό για τον οποίο σχεδιάστηκαν, 14. επεξεργασία: οι εργασίες ανάκτησης ή διάθεσης, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η προετοιμασία πριν από την ανάκτηση ή τη διάθεση, 15. ανάκτηση: οποιαδήποτε εργασία της οποίας το κύριο αποτέλεσμα είναι ότι απόβλητα εξυπηρετούν ένα χρήσιμο σκοπό αντικαθιστώντας άλλα υλικά τα οποία, υπό άλλες συνθήκες, θα έπρεπε να χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση συγκεκριμένης λειτουργίας, ή ότι απόβλητα υφίστανται προετοιμασία για την πραγματοποίηση αυτής της λειτουργίας, είτε στην εγκατάσταση είτε στο γενικότερο πλαίσιο της οικονομίας. Στο Παράρτημα ΙΙ παρατίθεται μη εξαντλητικός κατάλογος των εργασιών ανάκτησης, 16. προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση: κάθε εργασία ανάκτησης που συνιστά έλεγχο, καθαρισμό ή επισκευή, με την οποία προϊόντα ή συστατικά στοιχεία προϊόντων που αποτελούν πλέον απόβλητα προετοιμάζονται προκειμένου να επαναχρησιμοποιηθούν χωρίς άλλη προεπεξεργασία, 17. ανακύκλωση: οποιαδήποτε εργασία ανάκτησης με την οποία τα απόβλητα μετατρέπονται εκ νέου σε προϊόντα,

υλικά ή ουσίες που προορίζονται είτε να εξυπηρετήσουν και πάλι τον αρχικό τους σκοπό είτε άλλους σκοπούς. Περιλαμβάνει την επανεπεξεργασία οργανικών υλικών αλλά όχι την ανάκτηση ενέργειας και την επανεπεξεργασία σε υλικά που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα ή σε εργασίες επίχωσης, 18. αναγέννηση αποβλήτων ελαίων: οποιαδήποτε εργασία ανακύκλωσης με την οποία μπορούν να παραχθούν βασικά έλαια με τη διύλιση αποβλήτων ορυκτελαίων, και συγκεκριμένα με την αφαίρεση των προσμίξεων, των προϊόντων οξείδωσης και των προσθέτων που περιέχονται στα έλαια αυτά, 19. διάθεση: οποιαδήποτε εργασία η οποία δεν συνιστά ανάκτηση, ακόμη και στην περίπτωση που η εργασία έχει ως δευτερογενή συνέπεια την ανάκτηση ουσιών ή ενέργειας. Στο Παράρτημα I παρατίθεται μη εξαντλητικός κατάλογος των εργασιών διάθεσης, 20. βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές: οι βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές κατά την έννοια της παραγράφου 10 του άρθρου 3 της Οδηγίας 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010, περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) - (ΕΕ L 334/ 17/17.12.2010). «21. Πράσινο Σημείο: ορίζεται χώρος οργανωμένος από Ο.Τ.Α. Α' βαθμού, ο οποίος είναι οριοθετημένος και διαμορφωμένος με την κατάλληλη υποδομή και εξοπλισμό, ώστε οι πολίτες να αποθέτουν χωριστά συλλεγμένα ανακυκλώσιμα αστικά απόβλητα ή χρησιμοποιημένα αντικείμενα, προκειμένου αυτά να προωθηθούν για ανακύκλωση ή για επαναχρησιμοποίηση. Τα Πράσινα Σημεία (ΠΣ) διακρίνονται σε μικρά και σε μεγάλα ανάλογα με τον όγκο και τις κατηγορίες των ανακυκλώσιμων υλικών που δέχονται, τη λειτουργία τους και την έκταση που καταλαμβάνουν. Στα Πράσινα Σημεία δύνανται να πραγματοποιούνται δράσεις εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης του κοινού. 22. Κέντρο Ανακύκλωσης, Εκπαίδευσης Διαλογής Στην Πηγή (Κ.Α.Ε.ΔΙ.Σ.Π.): ορίζεται χώρος οργανωμένος από φορείς κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, για τον οποίον ισχύουν κατά τα λοιπά όσα ισχύουν για τα Πράσινα Σημεία και επιπλέον πραγματοποιούνται υποχρεωτικά δράσεις εκπαίδευσης για τη Διαλογή στην Πηγή. 23. Γωνιά Ανακύκλωσης: ορίζεται δημόσιος ή ιδιωτικός χώρος πολύ μικρής έκτασης, όπου οι πολίτες εναποθέτουν χωριστά συλλεγμένα ανακυκλώσιμα αστικά απόβλητα τα οποία εν συνεχεία συλλέγονται από τον οικείο Ο.Τ.Α. Α' βαθμού. 24. Κινητό Πράσινο Σημείο: ορίζεται το αυτοκινούμενο ή ρυμουλκούμενο όχημα, το οποίο διαθέτει ξεχωριστά μέσα συλλογής, όπως κάδοι ή container για κάθε επιμέρους υλικό που συλλέγεται.».

Άρθρο 12: (άρθρο 5 της Οδηγίας) Υποπροϊόντα (By-products).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

1. Μια ουσία ή αντικείμενο που προκύπτει από διαδικασία παραγωγής, πρωταρχικός σκοπός της οποίας δεν είναι η παραγωγή αυτού του στοιχείου, μπορεί να θεωρείται ότι δεν συνιστά απόβλητο, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 11, αλλά υποπροϊόν μόνον εάν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι: α) είναι βέβαιη η περαιτέρω χρήση της ουσίας ή του αντικειμένου, β) η ουσία ή το αντικείμενο είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν απευθείας χωρίς άλλη επεξεργασία πέραν της συνήθους βιομηχανικής πρακτικής, γ) η ουσία ή το αντικείμενο παράγεται ως αναπόσπαστο μέρος μιας παραγωγικής διαδικασίας, και δ) η περαιτέρω χρήση είναι σύννομη, δηλαδή η ουσία ή το αντικείμενο πληροί όλες τις σχετικές απαιτήσεις περί προϊόντων και προστασίας του περιβάλλοντος και της υγείας για τη συγκεκριμένη χρήση και δεν πρόκειται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στο περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία.

2. Με βάση τους όρους που ορίζονται στην παράγραφο 1, μπορεί να λαμβάνονται μέτρα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που καθορίζουν τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται προκειμένου συγκεκριμένες ουσίες ή αντικείμενα να μπορούν να θεωρηθούν υποπροϊόντα και όχι απόβλητα, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 11 παράγραφος 1. Τα μέτρα αυτά θεσπίζονται με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τίθενται αυτόματα σε ισχύ.

Άρθρο 13: (άρθρα 6 και 7 της Οδηγίας) Αποχαρακτηρισμός αποβλήτων και κατάλογος αποβλήτων.

1. Ορισμένα προσδιορισμένα απόβλητα παύουν να αποτελούν απόβλητα κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 11, εάν έχουν υποστεί εργασία ανάκτησης, περιλαμβανομένης της ανακύκλωσης, και πληρούν ειδικά κριτήρια που καθορίζονται σύμφωνα με τους ακόλουθους όρους: α) η ουσία ή το αντικείμενο χρησιμοποιείται συνήθως για συγκεκριμένους σκοπούς, β) υπάρχει αγορά ή ζήτηση για τη συγκεκριμένη ουσία ή αντικείμενο, γ) η ουσία ή το αντικείμενο πληροί τις τεχνικές απαιτήσεις για τους συγκεκριμένους σκοπούς και συμμορφώνονται προς την κειμένη νομοθεσία και τα πρότυπα που ισχύουν για τα προϊόντα και δ) η χρήση της ουσίας ή του αντικειμένου δεν πρόκειται να έχει δυσμενή αντίκτυπο στο περιβάλλον ή την ανθρώπινη υγεία. Τα κριτήρια περιλαμβάνουν οριακές τιμές για τους ρύπους, όπου απαιτείται, και συνεκτιμούν ενδεχόμενες δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις της ουσίας ή του αντικειμένου.

2. Με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία τίθεται αυτόματα σε ισχύ, καθορίζεται, βάσει της παραγράφου 1, εάν ένα απόβλητο παύει να αποτελεί απόβλητο κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 11.

3. Ο αποχαρακτηρισμός των επικίνδυνων αποβλήτων δεν μπορεί να γίνεται με αραίωση ή ανάμειξη για τη μείωση των αρχικών συγκεντρώσεων επικίνδυνων ουσιών σε επίπεδο χαμηλότερο των οριακών τιμών για το χαρακτηρισμό των αποβλήτων ως επικίνδυνων.

4. Τα απόβλητα, τα οποία παύουν να αποτελούν απόβλητα σύμφωνα με την παράγραφο 1, παύουν επίσης να αποτελούν απόβλητα και για τους σκοπούς της ανάκτησης και ανακύκλωσης που αναφέρονται στο ν. 2939/2001, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 94/62/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1994 για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ L 365/10/31.12.1994), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3854/2010 (Α' 94) και στις κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί ή εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του και στα άλλα συναφή ευρωπαϊκά νομοθετήματα και τις εθνικές διατάξεις με τις οποίες οι συναφείς ευρωπαϊκές οδηγίες έχουν ενσωματωθεί στην εσωτερική έννομη τάξη, όταν πληρούνται οι απαιτήσεις της εν λόγω νομοθεσίας όσον αφορά στην ανακύκλωση ή την ανάκτηση.

5. Ο κατάλογος αποβλήτων (Απόφαση 2000/532/ΕΚ, ΕΕ L 204/37/21.7.1998, όπως έχει τροποποιηθεί) περιλαμβάνει τα επικίνδυνα απόβλητα και λαμβάνει υπόψη την προέλευση και τη σύνθεση των αποβλήτων, καθώς και, εφόσον απαιτείται, τις οριακές τιμές συγκέντρωσης επικίνδυνων ουσιών. Ο κατάλογος αποβλήτων είναι δεσμευτικός όσον αφορά στον προσδιορισμό των αποβλήτων που πρέπει να θεωρούνται επικίνδυνα απόβλητα. Η καταχώριση μιας ουσίας ή αντικειμένου στον κατάλογο δεν σημαίνει, κατ' ανάγκη, ότι συνιστά απόβλητο υπό οιοσδήποτε

συνθήκες. Μια ουσία ή αντικείμενο θεωρούνται απόβλητα μόνο εφόσον ανταποκρίνονται στον ορισμό της παραγράφου 1 του άρθρου 11.

Άρθρο 14: (άρθρο 13 της Οδηγίας) Προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

Η διαχείριση των αποβλήτων πραγματοποιείται χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και χωρίς να βλάπτεται το περιβάλλον, και ιδίως: α) χωρίς να δημιουργείται κίνδυνος για το νερό, τον αέρα, το έδαφος, τα φυτά ή τα ζώα, β) χωρίς να προκαλείται όχληση από θόρυβο ή οσμές, και

γ) χωρίς να επηρεάζεται δυσμενώς το τοπίο ή οι τοποθεσίες ιδιαίτερου ενδιαφέροντος.

Άρθρο 15: (άρθρο 14 της Οδηγίας) Κόστος.

Σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», το κόστος διαχείρισης των αποβλήτων βαρύνει τον αρχικό παραγωγό των αποβλήτων και τον τρέχοντα ή τους προηγούμενους κατόχους αποβλήτων

Άρθρο 16: (άρθρο 16 της Οδηγίας) Αρχές της αυτάρκειας και της εγγύτητας.

1. Η χώρα υποχρεούται να διαθέτει ολοκληρωμένο και κατάλληλο δίκτυο εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων και εγκαταστάσεων ανάκτησης σύμμεικτων αστικών αποβλήτων, τα οποία συλλέγονται από νοικοκυριά, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων όπου η συλλογή αυτή καλύπτει και τα σύμμεικτα αστικά απόβλητα από άλλους παραγωγούς, λαμβάνοντας υπόψη τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές. Κατά παρέκκλιση από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 για τις μεταφορές αποβλήτων (ΕΕ L 190/1/12.7.2006), για να προστατευτεί το δίκτυο διαχείρισης των αποβλήτων μπορεί να περιορίζονται οι εισαγωγές αποβλήτων που προορίζονται για αποτεφρωτήρες ταξινομημένους ως ανάκτηση.

2. Το δίκτυο σχεδιάζεται κατά τέτοιο τρόπο που να επιτρέπεται στη χώρα να καταστεί αυτάρκης στον τομέα της διάθεσης αποβλήτων και της ανάκτησης των αποβλήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, λαμβανομένων υπόψη των γεωγραφικών συνθηκών ή της ανάγκης για ειδικευμένες εγκαταστάσεις για ορισμένους τύπους αποβλήτων.

3. Το προαναφερόμενο δίκτυο επιτρέπει τη διάθεση των αποβλήτων ή την ανάκτηση των αποβλήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, σε μία από τις πλησιέστερες κατάλληλες εγκαταστάσεις, με τη χρησιμοποίηση των καταλληλότερων μεθόδων και τεχνολογιών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας.

4. Κατά την εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3. λαμβάνεται υπόψη ότι οι αρχές της εγγύτητας και της αυτάρκειας δεν συνεπάγονται ότι η χώρα πρέπει να διαθέτει το πλήρες φάσμα των εγκαταστάσεων τελικής ανάκτησης στο έδαφός της.

Άρθρο 17: (άρθρο 19 της Οδηγίας) Σήμανση επικίνδυνων αποβλήτων.

1. Κατά τη συλλογή, τη μεταφορά και την προσωρινή αποθήκευσή τους, τα επικίνδυνα απόβλητα συσκευάζονται και σημαίνονται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις ακόλουθες διατάξεις: α) Το ν. 1741/1987 με θέμα την Κύρωση Ευρωπαϊκής Συμφωνίας για τη Διεθνή Οδική Μεταφορά Επικινδύνων Εμπορευμάτων (ADR) (Α' 225), όπως έχει αναθεωρηθεί από την υπ' αριθ. 50941/40/1990 (Β' 104) απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών. β) Την υπ' αριθ. ΑΣ4.1/ΟΙΚ.45573/3719/2008 (Β' 1874) απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εθνικής Αμυνας, Ανάπτυξης, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής, με θέμα την τροποποίηση της υπ' αριθ. Φ4.2/18960/1446/19.6.2001 (Β' 778) κοινής υπουργικής απόφασης για την εναρμόνιση του Ελληνικού Δικαίου με την Οδηγία 2006/90/ΕΚ (ΕΕ L 305/6/4.11.2006) για την έβδομη προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της Οδηγίας 96/49/ΕΚ για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών - μελών σχετικά με τις σιδηροδρομικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων, όπως εκάστοτε ισχύει. γ) Την υπ' αριθ. 1218.74/01/1995 (Β' 531) απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, με την οποία εντάσσονται στην εθνική νομοθεσία οι διατάξεις του διεθνούς Ναυτιλιακού Κώδικα Επικινδύνων Εμπορευμάτων (IMDG), όπως έχει τροποποιηθεί. δ) Το ν. 211/1947 (Α' 35) «Περί κυρώσεως της εν Σικάγω υπογραφείσης Συμβάσεως Διεθνούς Πολιτικής Αεροπορίας» και την υπ' αριθ. ΥΠΑ/Δ2/11894/3631/2007 (Β' 549) απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας «Υιοθέτηση του Παραρτήματος (Annex) 18, έκδοση 3η, τροποποίηση όγδοη του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας περί «Ασφαλούς αερομεταφοράς επικινδύνων υλικών» το οποίο έχει εκδοθεί βάσει της Σύμβασης του Σικάγου», όπως έχει τροποποιηθεί.

2. Όταν μεταφέρονται επικίνδυνα απόβλητα στο εσωτερικό της χώρας, συνοδεύονται από έγγραφα αναγνώρισης, που μπορεί να υπάρχουν σε ηλεκτρονική μορφή, και τα οποία περιέχουν τα ενδεδειγμένα δεδομένα που εκτίθενται στο Παράρτημα ΙΒ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006.

Άρθρο 18: (άρθρο 20 της Οδηγίας) Επικίνδυνα απόβλητα παραγόμενα από νοικοκυριά.

1. Τα άρθρα 17, 20, 30 και η παράγραφος 6 του άρθρου 38 του παρόντος δεν εφαρμόζονται στα αναμειγμένα απόβλητα που παράγονται από νοικοκυριά.

2. Τα άρθρα 17 και 20 δεν εφαρμόζονται στα επί μέρους κλάσματα επικινδύνων αποβλήτων που παράγονται από νοικοκυριά, μέχρις ότου γίνουν δεκτά για συλλογή, διάθεση ή ανάκτηση από οργανισμό ή επιχείρηση που έχει λάβει άδεια ή έχει καταχωρηθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 36 ή 42.

Άρθρο 19: (άρθρο 34 της Οδηγίας) Επιθεωρήσεις – έλεγχοι.

1. Οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων, οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που συλλέγουν ή μεταφέρουν απόβλητα σε επαγγελματική βάση, οι μεσίτες και οι έμποροι, καθώς και οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που παράγουν επικίνδυνα απόβλητα υπόκεινται σε κατάλληλες περιοδικές επιθεωρήσεις από τις αρμόδιες ελεγκτικές αρχές, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στο ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2003 (Α' 91) και το ν. 4014/2011 (Α' 209).

2. Οι επιθεωρήσεις που αφορούν τις εργασίες συλλογής και μεταφοράς καλύπτουν την προέλευση, τη φύση, την ποσότητα και τον προορισμό των συλλεγόμενων και μεταφερόμενων αποβλήτων.

3. Οι καταχωρίσεις στο πλαίσιο του κοινοτικού συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) λαμβάνονται υπόψη για τη διενέργεια επιθεωρήσεων, ιδίως όσον αφορά στη συχνότητα και την ένταση των επιθεωρήσεων.

Άρθρο 20: (άρθρο 35 της Οδηγίας) Τήρηση αρχείων – μητρώων.

1. Οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 36, οι παραγωγοί επικίνδυνων και λοιπών αποβλήτων, οι εταιρείες που συλλέγουν ή μεταφέρουν επικίνδυνα απόβλητα σε επαγγελματική βάση ή ενεργούν ως έμποροι και μεσίτες επικίνδυνων αποβλήτων, τηρούν χρονολογικά αρχεία με τις ποσότητες, τη φύση, την προέλευση και, ανάλογα με την περίπτωση, τον προορισμό, τη συχνότητα συλλογής, τον τρόπο μεταφοράς και τη μέθοδο επεξεργασίας που προβλέπονται για τα απόβλητα και διαθέτουν τις εν λόγω πληροφορίες, κατόπιν αιτήματος, στις αρμόδιες αρχές.

2. Τα αρχεία για τα επικίνδυνα απόβλητα διατηρούνται επί τουλάχιστον τρία έτη. Ωστόσο, οι οργανισμοί και επιχειρήσεις, που μεταφέρουν επικίνδυνα απόβλητα, υποχρεούνται να τηρούν τα έντυπα αναγνώρισης, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 10 της κ.υ.α. 13588/725/2006 (Β' 383), επί τουλάχιστον δώδεκα μήνες.

3. Τα δικαιολογητικά της εκτέλεσης των εργασιών διαχείρισης αποβλήτων χορηγούνται κατόπιν αιτήματος των αρμόδιων αρχών ή ενός προηγούμενου κατόχου.

4. Οργανισμοί και επιχειρήσεις, που μεταφέρουν μη επικίνδυνα απόβλητα υποχρεούνται να τηρούν τα σχετικά αρχεία της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, τα οποία περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τις ποσότητες, τη φύση (κωδικός EKA), την προέλευση και, ανάλογα με την περίπτωση, τον τρόπο μεταφοράς, τον τελικό αποδέκτη και τη μέθοδο επεξεργασίας, για τουλάχιστον δύο έτη.

Άρθρο 21: (άρθρο 37 της Οδηγίας) Υποβολή εκθέσεων και αναθεώρηση.

1. Το Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ενημερώνει ανά τριετία την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ και του παρόντος νόμου, δια της υποβολής τομεακής έκθεσης σε ηλεκτρονική μορφή. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες για τη διαχείριση των αποβλήτων ελαίων και για την επιτευχθείσα πρόοδο κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων και, κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με μέτρα όπως προβλέπεται στο άρθρο 25 σχετικά με τη διευρυμένη ευθύνη των παραγωγών. Η έκθεση συντάσσεται βάσει ερωτηματολογίου ή σχεδιαγράμματος, το οποίο καταρτίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 6 της Οδηγίας 91/692/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 1991 (ΕΕ L 337/13/31.12.1991), για την τυποποίηση και τον ε-ξορθολογισμό των εκθέσεων που αφορούν την εφαρμογή ορισμένων οδηγιών για το περιβάλλον. Η έκθεση υποβάλλεται στην Επιτροπή εντός εννέα μηνών από το τέλος της τριετούς περιόδου την οποία καλύπτει.

Άρθρο 22: (άρθρο 28 της Οδηγίας) Σχέδια διαχείρισης αποβλήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. Για την επίτευξη των στόχων και την υλοποίηση των αρχών της παραγράφου 2 του άρθρου 1 και των άρθρων 14, 16 και 29, το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε συνεργασία με το κάθε φορά συναρμόδιο Υπουργείο, εκπονεί σχέδια διαχείρισης αποβλήτων για κάθε ρεύμα αποβλήτων ή για σύνολο ρευμάτων αποβλήτων, τα οποία καλύπτουν ολόκληρη ή μέρος της γεωγραφικής επικράτειας της χώρας. Τα σχέδια αυτά καλύπτουν συνδυασμένα το σύνολο της επικράτειας της χώρας για όλα τα είδη αποβλήτων.

2. Τα Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων περιλαμβάνουν ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης όσον αφορά τη διαχείριση αποβλήτων, καθώς και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τη βελτίωση της περιβαλλοντικά υγιούς προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση και διάθεση των αποβλήτων και αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο το σχέδιο ή σχέδια θα υποστηρίξει την υλοποίηση των στόχων και των διατάξεων του παρόντος.

3. Τα Σχέδια Διαχείρισης περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα: (α) τον τύπο, την ποιότητα και την πηγή των παραγόμενων στη χώρα αποβλήτων, τα απόβλητα που είναι πιθανόν να αποσταλούν από ή προς την επικράτεια και αξιολόγηση της μελλοντικής τάσης εξέλιξης των ρευμάτων αποβλήτων, (β) τα υφιστάμενα προγράμματα συλλογής αποβλήτων και τις μεγάλες εγκαταστάσεις διάθεσης και ανάκτησης, καθώς και τις τυχόν ειδικές ρυθμίσεις για απόβλητα έλαια, επικίνδυνα απόβλητα ή ρεύματα αποβλήτων που ρυθμίζονται από συγκεκριμένες νομοθετικές πράξεις, (γ) αξιολόγηση της ανάγκης για νέα προγράμματα συλλογής, για το κλείσιμο υφιστάμενων εγκαταστάσεων αποβλήτων, για πρόσθετες υποδομές των εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων και εφόσον απαιτείται για σχετικές επενδύσεις, (δ) επαρκείς πληροφορίες για τα κριτήρια σχετικά με τον εντοπισμό τοποθεσιών και τη δυναμικότητα των μελλοντικών εγκαταστάσεων διάθεσης ή των μεγάλων εγκαταστάσεων ανάκτησης, αν χρειαστεί, (ε) τις γενικές πολιτικές διαχείρισης αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών και μεθόδων διαχείρισης των αποβλήτων που περιλαμβάνονται στο σχεδιασμό ή πολιτικών για απόβλητα που θέτουν συγκεκριμένα προβλήματα διαχείρισης. Στα Σχέδια μπορούν να συμπεριληφθούν και τα ακόλουθα:

α) οργανωτικές πτυχές που συνδέονται με τη διαχείριση αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής της κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών φορέων που πραγματοποιούν τη διαχείριση αποβλήτων, β) αξιολόγηση της χρησιμότητας και της καταλληλότητας της χρησιμοποίησης οικονομικών και άλλων μέσων για την αντιμετώπιση διάφορων προβλημάτων που σχετίζονται με τα απόβλητα, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να διατηρηθεί η εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, γ) εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης απευθυνόμενες στο ευρύ κοινό ή σε συγκεκριμένες ομάδες καταναλωτών, δ) παλιές ρυπασμένες τοποθεσίες διάθεσης αποβλήτων και τα μέτρα για την αποκατάστασή τους, ε) την εκτίμηση του κόστους των εργασιών ανάκτησης και διάθεσης των αποβλήτων.

4. Τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων πρέπει να είναι σύμφωνα προς τις απαιτήσεις σχεδιασμού για τα απόβλητα που ορίζονται στα άρθρα 5 και 15 του ν. 2939/2001 (άρθρο 14 της Οδηγίας 94/62/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1994 για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας,

EEL 365/10/31.12.1994), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3854/2010 και τη στρατηγική για την υλοποίηση της μείωσης των βιοαποδομήσιμων αστικών αποβλήτων τα οποία προορίζονται για χώρους υγειονομικής ταφής που αναφέρεται στο άρθρο 6 της κ.υ.α. 29407/3508/2002 (Β' 1572) (άρθρο 5 της Οδηγίας 1999/31/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 1999 για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων, EEL 182/1/16.7.1999).

5. Τα Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων γνωστοποιούνται στην Επιτροπή.

6. Τα Σχέδια Διαχείρισης που προβλέπονται στην παράγραφο 1 και εξειδικεύονται στο άρθρο 35, αξιολογούνται τουλάχιστον ανά εξαετία και αναθεωρούνται εφόσον ενδείκνυται και εφόσον απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 23 ή 27.

Άρθρο 23: (άρθρο 29 της Οδηγίας) Προγράμματα για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων.

1. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εκπονεί, σε εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 1 και του άρθρου 29, προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων και επεξεργάζεται κατευθύνσεις, ούτως ώστε τα προγράμματα αυτά να ενσωματωθούν στα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων του άρθρου 22. Κατά την ενσωμάτωση των προγραμμάτων σε σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, προσδιορίζονται τα μέτρα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων που αφορούν στα απόβλητα του εκάστοτε σχεδίου.

2. Στα Προγράμματα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 τίθενται στόχοι για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, περιγράφονται τα υφιστάμενα μέτρα πρόληψης και γίνεται αξιολόγηση των παραδειγμάτων των μέτρων που αναφέρονται στο Παράρτημα IV ή άλλων ενδεδειγμένων μέτρων. Τα μέτρα πρέπει να αποσκοπούν στην αποσύνδεση της σχέσης μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης και περιβαλλοντικών επιπτώσεων που συνδέονται με την παραγωγή αποβλήτων.

3. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής μπορεί να καθορίζει κατάλληλα και συγκεκριμένα ποιοτικά ή ποσοτικά κριτήρια για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της προόδου των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 και να θέσει ποιοτικούς στόχους και δείκτες διαφορετικούς από αυτούς που τίθενται μέσω της κανονιστικής διαδικασίας της Επιτροπής.

4. Τα Προγράμματα γνωστοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

5. Τα Προγράμματα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 αξιολογούνται τουλάχιστον ανά εξαετία και αναθεωρούνται εφόσον ενδείκνυται και εφόσον απαιτείται σύμφωνα με τα άρθρα 22 ή 27.

Άρθρο 24: (άρθρο 15 της Οδηγίας) Ευθύνη για τη διαχείριση των αποβλήτων.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ - ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ - ΣΤΟΧΟΙ

1. Οι αρχικοί παραγωγοί ή άλλοι κάτοχοι αποβλήτων πραγματοποιούν οι ίδιοι την επεξεργασία των αποβλήτων ή αναθέτουν την επεξεργασία σε έμπορο ή σε οργανισμό ή σε επιχείρηση που εκτελεί εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων ή μέσω διακανονισμού με δημόσιο ή ιδιωτικό οργανισμό συλλογής αποβλήτων σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 29.

2. Όταν τα απόβλητα μεταφέρονται από τον αρχικό παραγωγό ή κάτοχο σε ένα ή περισσότερα νομικά πρόσωπα, που αναφέρονται στην παράγραφο 1, για προκαταρκτική επεξεργασία, αυτό δεν συνεπάγεται, κατά γενικό κανόνα, απαλλαγή από την ευθύνη για τη διεξαγωγή μιας εργασίας πλήρους ανάκτησης ή διάθεσης.

Άρθρο 25: (άρθρο 8 της Οδηγίας) Διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού.

1. Προκειμένου να ενισχυθούν η επαναχρησιμοποίηση και πρόληψη, η ανακύκλωση και άλλες μορφές ανάκτησης αποβλήτων, λαμβάνονται νομοθετικά και μη νομοθετικά μέτρα για να εξασφαλίζουν ότι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία κατ'επάγγελμα αναπτύσσουν, κατασκευάζουν, μεταποιούν, επεξεργάζονται, πωλούν ή εισάγουν προϊόντα (παραγωγός του προϊόντος), φέρουν διευρυμένη ευθύνη παραγωγού.

2. Για την εφαρμογή της διευρυμένης ευθύνης παραγωγού, λαμβάνονται υπόψη το τεχνικώς εφικτό και το οικονομικώς βιώσιμο, καθώς και το σύνολο των επιπτώσεων στο περιβάλλον, στην ανθρώπινη υγεία και οι κοινωνικές επιπτώσεις και μεριμνάται η διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.

3. Η διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της ευθύνης για τη διαχείριση των αποβλήτων, βάσει της παραγράφου 1 του άρθρου 24, και με την επιφύλαξη της ειδικής υφιστάμενης νομοθεσίας για τις κατηγορίες αποβλήτων και τα προϊόντα.

Άρθρο 26: (άρθρο 10 της Οδηγίας) Ανάκτηση.

1. Ο παραγωγός ή ο κάτοχος των αποβλήτων υποβάλλει τα απόβλητα, κατά προτεραιότητα, σε εργασίες ανάκτησης, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 29 του παρόντος.

2. Εφόσον απαιτείται συμμόρφωση προς την παράγραφο 1 και για τη διευκόλυνση ή τη βελτίωση της ανάκτησης, τα απόβλητα συλλέγονται χωριστά και, εάν είναι εφικτό από τεχνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής άποψης, δεν αναμιγνύονται με άλλα απόβλητα ή με άλλα υλικά με διαφορετικές ιδιότητες.

Άρθρο 27: (άρθρο 11 της Οδηγίας) Επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση.

1. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σύμφωνα και με τις προβλέψεις του ν. 2939/2001 (Α179) για τις συσκευασίες, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3854/2010 (Α' 94), λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης προϊόντων και δραστηριοτήτων προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, ενθαρρύνοντας ιδίως τη δημιουργία και τη στήριξη δικτύων επαναχρησιμοποίησης και επισκευής, τη χρήση οικονομικών μέσων, κριτηρίων προμηθειών, ποσοτικών στόχων ή άλλων μέτρων. Λαμβάνει επίσης μέτρα για την προώθηση ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας και για το σκοπό αυτόν καθιερώνει χωριστή συλλογή αποβλήτων όπου αυτό είναι τεχνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά εφικτό και ενδεδειγμένο για να επιτευχθούν τα αναγκαία ποιοτικά πρότυπα στους αντίστοιχους τομείς ανακύκλωσης. Με την επιφύλαξη του άρθρου 26 παράγραφος 2, έως το 2015 χωριστή συλλογή καθιερώνεται τουλάχιστον για τα ακόλουθα: χαρτί, μέταλλο, πλαστικό και γυαλί.

2. Για την επίτευξη των στόχων του παρόντος και τη μετάβαση σε μια Κοινωνία Ανακύκλωσης, με υψηλό επίπεδο αποδοτικότητας των πόρων, λαμβάνονται τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί η επίτευξη των ακόλουθων στόχων: α) έως το 2020 η προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των υλικών αποβλήτων, όπως τουλάχιστον το χαρτί, το μέταλλο, το πλαστικό και το γυαλί από τα νοικοκυριά και ενδεχομένως άλλης προέλευσης στο βαθμό που τα απόβλητα αυτά είναι παρόμοια με τα απόβλητα των νοικοκυριών, πρέπει να αυξηθεί κατ' ελάχιστον στο 50% κατά βάρος, β) έως το 2020 η προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίηση, η ανακύκλωση και η ανάκτηση άλλων υλικών, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών επίχωσης (backfilling) όπου γίνεται χρήση αποβλήτων για την υποκατάσταση άλλων υλικών, μη επικίνδυνων αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων εξαιρουμένων των υλικών που απαντώνται στη φύση και τα οποία ορίζονται στην κατηγορία 17 05 04 του καταλόγου αποβλήτων πρέπει να αυξηθεί κατ' ελάχιστον στο 70% κατά βάρος.

3. Κάθε τρία χρόνια σύμφωνα με το άρθρο 34 και την παράγραφο 1 του άρθρου 58, η αρμόδια αρχή υποβάλλει στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με τις επιδόσεις της όσον αφορά την επίτευξη των στόχων. Εάν οι στόχοι δεν έχουν εκπληρωθεί, η έκθεση αυτή περιλαμβάνει τους λόγους της αποτυχίας και τις δράσεις τις οποίες προτίθεται να αναλάβει για να εκπληρώσει τους στόχους.

Άρθρο 28: (άρθρο 12 της Οδηγίας) Διάθεση.

Ο παραγωγός ή ο κάτοχος των αποβλήτων, αν αυτά δεν υποβληθούν σε εργασίες ανάκτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 26, έχει υποχρέωση να τα διαθέσει με ασφάλεια σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14.

Άρθρο 29: (άρθρο 4 της Οδηγίας και παρ. 1 του άρθρου 36) Ιεράρχηση των δράσεων και των εργασιών διαχείρισης των αποβλήτων

1. Απαγορεύεται η εγκατάλειψη, η απόρριψη και η ανεξέλεγκτη διαχείριση των αποβλήτων.

2. Στη νομοθεσία και την πολιτική για την πρόληψη και τη διαχείριση των αποβλήτων ισχύει κατά προτεραιότητα η ακόλουθη ιεράρχηση όσον αφορά στα απόβλητα: α) πρόληψη,

β) προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση,

γ) ανακύκλωση,

δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας, και

ε) διάθεση.

3. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 2 λαμβάνονται μέτρα, τα οποία προωθούν εναλλακτικές δυνατότητες που παράγουν το καλύτερο, από περιβαλλοντικής απόψεως, αποτέλεσμα. Για το σκοπό αυτόν, ενδέχεται να απαιτείται η παρέκκλιση από την ιεράρχηση για ορισμένα ειδικά ρεύματα αποβλήτων, εφόσον αυτό δικαιολογείται από τον κύκλο ζωής των προϊόντων, λαμβάνοντας υπόψη τις συνολικές επιπτώσεις της παραγωγής και της διαχείρισής τους.

4. Κατά τη διαμόρφωση των μέτρων στο πλαίσιο της παραγράφου 1, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι γενικές αρχές περί προστασίας του περιβάλλοντος, της

προφύλαξης και της αειφορίας, του τεχνικώς εφικτού και της οικονομικής βιωσιμότητας, της προστασίας των πόρων, καθώς και οι συνολικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, στην ανθρώπινη υγεία, στην οικονομία και στην κοινωνία, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 1 και του άρθρου 14.

5. Η διαμόρφωση της νομοθεσίας και της πολιτικής για τα απόβλητα είναι διαδικασία απόλυτα διαφανής, τηρώντας την υφιστάμενη εθνική νομοθεσία που αφορά στη διαβούλευση με τους πολίτες και τους ενδιαφερόμενους παράγοντες και τη συμμετοχή αυτών στη διαδικασία.

Άρθρο 30: (άρθρο 18 της Οδηγίας) Απαγόρευση ανάμειξης επικίνδυνων αποβλήτων.

1. Απαγορεύεται η ανάμειξη μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών επικίνδυνων αποβλήτων και η ανάμειξη επικίνδυνων με άλλα απόβλητα, ουσίες ή υλικά. Η απαγόρευση ανάμειξης περιλαμβάνει και την αραίωση επικίνδυνων ουσιών.

2. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, μπορεί να επιτρέπεται η ανάμειξη υπό τον όρο ότι: α) η εργασία ανάμειξης πραγματοποιείται από οργανισμό ή επιχείρηση που έχει λάβει άδεια σύμφωνα με το άρθρο 36, β) πληρούνται οι διατάξεις του άρθρου 14 και δεν αυξάνονται οι αρνητικές επιπτώσεις της διαχείρισης των αποβλήτων στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον, και γ) η εργασία ανάμειξης ακολουθεί τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές.

3. Με την επιφύλαξη των κριτηρίων που αφορούν στη δυνατότητα τεχνικής και οικονομικής εφαρμογής, όταν τα επικίνδυνα απόβλητα έχουν αναμιχθεί κατά τρόπο αντίθετο προς την παράγραφο 1, είναι ήδη αναμεμειγμένα με άλλα απόβλητα, ουσίες ή ύλες, πρέπει να γίνεται διαχωρισμός, εάν αυτό είναι αναγκαίο και εφικτό από τεχνικοοικονομική άποψη, για να εξασφαλίζεται η συμμόρφωση προς το άρθρο 14.

Άρθρο 31: (άρθρο 21 της Οδηγίας) Απόβλητα έλαια.

Σε ό,τι αφορά τη διασυνοριακή μεταφορά των αποβλήτων ελαίων κατ' εφαρμογή των άρθρων 11 ή 12 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1013/2006, απαγορεύεται η διασυνοριακή αποστολή αποβλήτων ελαίων από την επικράτεια της χώρας σε εγκαταστάσεις αποτέφρωσης ή συναποτέφρωσης στο εξωτερικό, εφόσον είναι τεχνικά εφικτό η επεξεργασία με αναγέννηση (R9) να πραγματοποιηθεί στη χώρα.

Άρθρο 32: (άρθρο 31 της Οδηγίας) Συμμετοχή του κοινού.

Οι ενδιαφερόμενοι, οι αρχές και το ευρύ κοινό συμμετέχουν στην εκπόνηση των σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων και των προγραμμάτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και έχουν πρόσβαση σε αυτά μετά την εκπόνηση τους, σύμφωνα με την υπ' αριθ. ΥΠΕΧΩ-ΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/2006 (Β' 1225) απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων [Οδηγία 2001/42/ΕΚ (ΕΕ L 197/30/21.7.2001) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2001, σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων]. Τα σχέδια και τα προγράμματα, καθώς και οι απαιτούμενες ενέργειες και δράσεις για την υλοποίησή τους αναρτώνται σε διαδικτυακό τόπο στον οποίο έχει πρόσβαση το κοινό.

Άρθρο 33: (άρθρο 32 της Οδηγίας) Συνεργασία.

Η κατάρτιση των σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων και των προγραμμάτων για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 23, μπορεί να γίνεται και σε συνεργασία με άλλα ενδιαφερόμενα κράτη -μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 34: (άρθρο 33 της Οδηγίας) Πληροφορίες που υποβάλλονται στην Επιτροπή.

1. Το Τμήμα Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων και τα προγράμματα για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων που αναφέρονται στα άρθρα 22 και 23, μόλις αυτά εγκριθούν, και για τυχόν ουσιαστικές αναθεωρήσεις των σχεδίων και των προγραμμάτων.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1 ακολουθείται το μορφότυπο για την κοινοποίηση πληροφοριών, που θεσπίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 35: Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης Αποβλήτων.

ΜΕΡΟΣ Γ

ΕΘΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2008/98/ΕΚ

1. Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ)

Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) καθορίζει τη στρατηγική, τις πολιτικές και τους στόχους για τη διαχείριση των αποβλήτων σε εθνικό επίπεδο. Αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης των αποβλήτων, το οποίο προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείρισή τους και υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα. Για ορισμένα ρεύματα αποβλήτων, των οποίων η διαχείριση, λόγω της ποιοτικής και ποσοτικής σύστασής τους, των εξειδικευμένων εγκαταστάσεων που απαιτούνται για τη διαχείρισή τους, χρήζουν ειδικότερης συνολικής αντιμετώπισης, μπορεί να καταρτίζονται ειδικά σχέδια διαχείρισης, τα οποία εμπεριέχονται στο ΕΣΔΑ και ρυθμίζουν συνολικά, σε επίπεδο χώρας, την ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων αυτών.

Το ΕΣΔΑ είναι στρατηγικός και πολιτικός σχεδιασμός, εκπονείται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 23.

«Το ΕΣΔΑ και το Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, που εκπονούνται, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 23 του παρόντος, κυρώνονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και εγκρίνονται με Πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου. Το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να προβεί σε τροποποιήσεις τους, εφόσον τις θεωρεί αναγκαίες, προκειμένου να καταστεί δυνατή η εφαρμογή και η λειτουργικότητά τους. Τα Ειδικά Εθνικά Σχέδια Διαχείρισης ρευμάτων αποβλήτων, που χρήζουν ειδικότερης συνολικής αντιμετώπισης σε επίπεδο χώρας, εγκρίνονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των εκάστοτε συναρμόδιων Υπουργών.

Η αναθεώρηση ή τροποποίηση του ΕΣΔΑ, του Εθνικού Προγράμματος Πρόληψης και των Ειδικών Εθνικών Σχεδίων Διαχείρισης γίνονται κατά τον ανωτέρω ρυθμιζόμενο τρόπο για καθένα.»

2. Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ)

(α) Για κάθε Περιφέρεια καταρτίζεται Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ). Το ΠΕΣΔΑ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης του συνόλου των αποβλήτων, τα οποία παράγονται σε μία Περιφέρεια, προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείρισή τους, σε συμφωνία με τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων και των άρθρων 22 και 23 και υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα που προωθούν ιεραρχικά και συνδυασμένα: α) την πρόληψη, β) την επαναχρησιμοποίηση, γ) την ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας, και ε) την ασφαλή τελική διάθεση σε επίπεδο Περιφέρειας.

[(β) Παραλείπεται ως μη ισχύουσα]

«(γ) Το ΠΕΣΔΑ της προηγούμενης παραγράφου εγκρίνεται από την Περιφέρεια με απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου, που λαμβάνεται έπειτα από γνώμη της αρμόδιας Διεύθυνσης της Περιφέρειας, της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης και των Γενικών Γραμματέων Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η απόφαση του προηγούμενου εδαφίου κυρώνεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία πιστοποιείται η τυπική νομιμότητα και η συμβατότητα του ΠΕΣΔΑ με το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

«(δ) Οι ανωτέρω γνωμοδοτήσεις διαβιβάζονται στη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τότε που περιέρχεται στους γνωμοδοτούντες φορείς το ΠΕΣΔΑ».

«(ε) Το ΠΕΣΔΑ μπορεί να εκπονείται για περισσότερες της μίας περιφέρειες. Σε αυτή την περίπτωση, το ΠΕΣΔΑ καταρτίζεται από τους οικείους περιφερειακούς ΦΟΔΣΑ και εγκρίνεται με κοινή απόφαση των αρμοδίων περιφερειακών συμβουλίων, η οποία εκδίδεται και κυρώνεται κατά τη διαδικασία των περιπτώσεων γ' και δ' της παραγράφου αυτής. Μετά την κύρωσή του, το ΠΕΣΔΑ υλοποιείται από τους οικείους περιφερειακούς ΦΟΔΣΑ».

Άρθρο 36: (άρθρο 23 της Οδηγίας) Έκδοση αδειών.

1. Κάθε οργανισμός ή επιχείρηση που προτίθεται να προβεί σε εκτέλεση εργασιών επεξεργασίας υποχρεούται πριν από την έναρξη εργασιών να λάβει: α) Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.), σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4 και 5 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2003 (Α' 91) και το ν. 4014/2011 (Α' 209), η οποία να καλύπτει τις εργασίες αυτές. Ειδικότερα, στο περιεχόμενο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.), εκτός από τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε αυτή, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2003 (Α' 91) και το ν. 4014/2011 (Α' 209), αποτυπώνεται τεκμηριωμένα η διαχείριση αποβλήτων, με έμφαση στην ποιοτική και ποσοτική σύσταση των αποβλήτων που παράγονται ή υποβάλλονται σε εργασίες επεξεργασίας, καθώς και πλήρη διαστασιολόγηση των εγκαταστάσεων επεξεργασίας. Οι περιβαλλοντικοί όροι που αφορούν στις εργασίες επεξεργασίας

αποβλήτων αποτελούν αυτοτελές κεφάλαιο της Α.Ε.Π.Ο. και με αυτούς ορίζονται τουλάχιστον τα ακόλουθα: αα) Οι τύποι και οι ποσότητες αποβλήτων που μπορούν να υποβληθούν σε επεξεργασία. αβ) για κάθε τύπο επιτρεπόμενης εργασίας, οι τεχνικές και τυχόν άλλες απαιτήσεις που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη εγκατάσταση. αγ) τα μέτρα ασφάλειας και προφύλαξης που πρέπει να λαμβάνονται. αδ) η μέθοδος που πρέπει να χρησιμοποιείται για κάθε τύπο εργασίας. αε) οι εργασίες παρακολούθησης και ελέγχου. οι οποίες είναι αναγκαίες. αστ) οι αναγκαίες διατάξεις σχετικά με το κλείσιμο και τη μέριμνα μετά από την παύση λειτουργίας μιας εγκατάστασης. β) Άδεια λειτουργίας, από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή. εφόσον η άδεια αυτή απαιτείται από την οικεία νομοθεσία, από τις κεντρικές υπηρεσίες των Υπουργείων (Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Προστασίας του Πολίτη, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ.λπ.), τις αρμόδιες υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας και των Δήμων, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες των προαναφερόμενων υπηρεσιών, όπως αυτές έχουν καθοριστεί. Στην Άδεια Λειτουργίας περιλαμβάνονται, εκτός από τα στοιχεία που απαιτούνται από την οικεία νομοθεσία, τουλάχιστον τα ακόλουθα: βα) Όλα τα απαραίτητα στοιχεία της εγκατάστασης ή της επιχείρησης. ββ) Οι εργασίες επεξεργασίας των αποβλήτων.

βγ) Οι κωδικοί αποβλήτων σύμφωνα με τον ΕΚΑ που υπόκεινται στις προηγούμενες εργασίες.

2. Εάν η αρμόδια υπηρεσία θεωρεί ότι η προβλεπόμενη μέθοδος επεξεργασίας των αποβλήτων δεν είναι σύμφωνη προς το άρθρο 14 του παρόντος ή δεν είναι περιβαλλοντικά αποδεκτή για άλλους λόγους του παρόντος νόμου, αρνείται με ειδικά αιτιολογημένη απόφασή της την έκδοση της εκάστοτε Α.Ε.Π.Ο..

3. Υφιστάμενες εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων, οι οποίες λειτουργούν και προβλέπονται από τον Εθνικό ή Περιφερειακό Σχεδιασμό Διαχείρισης Αποβλήτων, εξακολουθούν να λειτουργούν. Η συνέχιση της λειτουργίας τους, εφόσον απαιτείται επέκταση ή συμπλήρωση των υφιστάμενων υποδομών, προϋποθέτει μόνο την εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την έκδοση Α.Ε.Π.Ο., με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του ν. 4014/2011 (Α'209). Δεν απαιτείται οποιαδήποτε άλλη πρόσθετη μελέτη ακόμα και όταν τέτοιες εγκαταστάσεις εμπίπτουν με μεταγενέστερη ρύθμιση σε περιοχές προστασίας της φύσης.

4. Η συλλογή και μεταφορά αποβλήτων δεν υπόκειται σε έκδοση Α.Ε.Π.Ο. και άδεια λειτουργίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις, εκδίδεται ενιαία άδεια συλλογής και μεταφοράς. Προκειμένου για επικίνδυνα απόβλητα, συμπεριλαμβανομένων των επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων σύμφωνα με την κ.ν.α. 37591/2031/2003 (Β' 1419), η άδεια συλλογής-μεταφοράς χορηγείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες είτε του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (εφόσον η συλλογή και μεταφορά γίνεται πανελλαδικά) είτε των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων (εφόσον η συλλογή και μεταφορά πραγματοποιείται εντός των γεωγραφικών ορίων αρμοδιότητας της εκάστοτε Αποκεντρωμένης Διοίκησης). Η άδεια για τη συλλογή και μεταφορά επικίνδυνων αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένων των επικίνδυνων ιατρικών αποβλήτων σύμφωνα με την κ.ν.α. 37591/2031/2003 (Β' 1419) σε πλείονες της μίας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή εφόσον αυτά προέρχονται από πλείονες της μίας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, χορηγείται με απόφαση του Προϊσταμένου της Γενικής Διεύθυνσης Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μετά από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας περιβάλλοντος του

Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Αρμόδιες για τη χορήγηση άδειας συλλογής και μεταφοράς μη επικίνδυνων αποβλήτων καθίστανται η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της εκάστοτε Αποκεντρωμένης Διοίκησης των αντίστοιχων περιοχών που πραγματοποιείται η συλλογή και μεταφορά.

Άρθρο 37: (άρθρο 36 της Οδηγίας) Επιβολή της εφαρμογής και κυρώσεις.

ΜΕΡΟΣ Δ'

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

1. Οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως επιχείρηση ή οργανισμός, των οποίων οι δραστηριότητες αφορούν την παραγωγή, κατοχή ή την πραγματοποίηση εργασιών διαχείρισης αποβλήτων κατά την έννοια του άρθρου 11, προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει βλάβες στο περιβάλλον με πράξη ή παράλειψη που αντιβαίνει στις διατάξεις του παρόντος νόμου και ειδικότερα των άρθρων 14 και 29, καθώς και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού, τιμωρείται ποινικά με τις κυρώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 28 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος.
2. Οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, όπως επιχείρηση ή οργανισμός, των οποίων οι δραστηριότητες αφορούν την παραγωγή, κατοχή ή τη διαχείριση αποβλήτων, κατά την έννοια του άρθρου 16, και προκαλούν βλάβες στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου και ειδικότερα των άρθρων 14 και 29, καθώς και των κανονιστικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση αυτού, επιβάλλονται, ανεξάρτητα από την ποινική ευθύνη της προηγούμενης παραγράφου, ως διοικητικές κυρώσεις, διαζευκτικά ή σωρευτικά, πρόστιμο ή προσωρινή ή οριστική διακοπή λειτουργίας της συγκεκριμένης δραστηριότητας, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης, την υποτροπή και το όφελος του παραβάτη. Το ύψος και η διαδικασία επιβολής των προαναφερόμενων διοικητικών κυρώσεων ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν.1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2003 (Α' 91) και το ν. 4014/2011 (Α' 209). Ειδικότερα για πράξεις ή παραλείψεις του προηγούμενου εδαφίου που τελέστηκαν προς όφελος νομικών προσώπων κατά την έννοια της παραγράφου 5 του άρθρου 28 του ν.1650/1986, όπως τροποποιείται με το άρθρο 7 του παρόντος, επιβάλλονται οι κυρώσεις της εν λόγω παραγράφου.
3. Όταν οι Δήμοι ή τα συνιστώμενα από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) νομικά πρόσωπα για τη διαχείριση αποβλήτων, σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 3536/2007 (Α' 42), χρησιμοποιούν Χώρους Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ), επιβάλλεται, εις βάρος του οικείου Δήμου ή των ανωτέρω νομικών προσώπων, χρηματικό πρόστιμο, το ύψος του οποίου προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 30 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2002 (Α' 91) και το ν. 4014/2011 (Α' 209). Οι ανωτέρω κυρώσεις επιβάλλονται ανεξάρτητα από την αστική ή ποινική ευθύνη του φορέα εκμετάλλευσης και ανεξάρτητα από τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται από άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας. Ποσοστό 40% επί του ανωτέρω προστίμου περιέρχεται στο Δημόσιο στον Κωδικό Αριθμό Εισόδου 3739 «Λοιπά πρόστιμα και χρηματικές ποινές επιβαλλόμενες από δικαστήρια και δημόσιες αρχές». Το υπόλοιπο 60% θα περιέρχεται στο Πράσινο Ταμείο και θα διατίθεται αποκλειστικά για τους σκοπούς

που περιγράφονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 30 του ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 38: Εξουσιοδοτικές Διατάξεις.

ΜΕΡΟΣ Ε'

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. «Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των εκάστοτε συναρμόδιων Υπουργών καθορίζονται τα ειδικότερα μέτρα και οι όροι για τη διαχείριση συγκεκριμένων κατηγοριών αποβλήτων.» Ιδίως:

α) Μπορεί, με την επιφύλαξη του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 (ΕΕ L 190/1/12.7.2006) να ορίζονται οι προϋποθέσεις ευθύνης και να αποφασίζεται σε ποιες περιπτώσεις ο αρχικός παραγωγός διατηρεί την ευθύνη για το σύνολο της αλυσίδας επεξεργασίας ή σε ποιες περιπτώσεις είναι δυνατόν να υπάρχει επιμερισμός της ευθύνης μεταξύ του παραγωγού και του κατόχου, ή να μεταβιβάζεται η ευθύνη μεταξύ των φορέων της αλυσίδας επεξεργασίας. β) Μπορεί να καθορίζονται οι ελάχιστες απαιτήσεις (προδιαγραφές) για την εκτέλεση κάθε εργασίας διαχείρισης αποβλήτων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε εφαρμογή του άρθρου 13, μπορεί, εάν δεν έχουν καθορισθεί κριτήρια σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 13, να ορίζεται, κατά περίπτωση, εάν ένα συγκεκριμένο απόβλητο έχει αποχαρακτηρισθεί λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία των δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι αποφάσεις αυτές κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την Οδηγία 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1998 (ΕΕ L 204/37/21.7.1998) «για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών», όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 98/48/ΕΚ της 20ής Ιουλίου 1998 (ΕΕ L 217/18/5.8.1998) και την Οδηγία 2006/ 96/ΕΚ του Συμβουλίου της 20ής Νοεμβρίου 2006 (L 363/81/20.12.2006), όπου απαιτείται από την προαναφερόμενη Οδηγία.

3.α) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε εφαρμογή του άρθρου 14, που εκδίδεται μετά από εισήγηση του Τμήματος Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και γνώμη της Επιτροπής του άρθρου 40, μπορεί να χαρακτηρίζεται ως επικίνδυνο ένα απόβλητο, ακόμη και αν δεν περιλαμβάνεται ως τέτοιο στον κατάλογο αποβλήτων, που καταρτίστηκε με την Απόφαση 2000/532/ΕΚ (ΕΕ L 226/3/ 6.9.2000), εφόσον εμφανίζει μία ή περισσότερες από τις ιδιότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κοινοποιεί τις περιπτώσεις αυτές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή αμελλητί. Τις καταγράφει στην έκθεση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 21 και παρέχει στην Επιτροπή όλες τις σχετικές πληροφορίες. Με βάση τις λαμβανόμενες κοινοποιήσεις, ο κατάλογος αναθεωρείται προκειμένου να αποφασισθεί η προσαρμογή του. β) Με όμοια απόφαση είναι δυνατόν ένα συγκεκριμένο απόβλητο, το οποίο περιλαμβάνεται στον κατάλογο αποβλήτων ως επικίνδυνο απόβλητο, εφόσον αποδεικνύεται με συγκεκριμένα στοιχεία ότι δεν εμφανίζει καμία από τις ιδιότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ, να θεωρηθεί

ως μη επικίνδυνο απόβλητο. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κοινοποιεί τις περιπτώσεις αυτές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή αμελλητί και παρέχει στην Επιτροπή όλα τα αναγκαία αποδεικτικά στοιχεία. Με βάση τις λαμβανόμενες κοινοποιήσεις, ο κατάλογος αναθεωρείται προκειμένου να αποφασισθεί η προσαρμογή του.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και του εκάστοτε συναρμόδιου Υπουργού, σε εφαρμογή των άρθρων 25 και 27, προκειμένου να ενισχυθούν η επαναχρησιμοποίηση και πρόληψη, η ανακύκλωση και άλλες μορφές ανάκτησης αποβλήτων, μπορούν να λαμβάνονται μέτρα για να εξασφαλισθεί ότι τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τα οποία κατ' επάγγελμα αναπτύσσουν, κατασκευάζουν, μεταποιούν, επεξεργάζονται, πωλούν ή εισάγουν προϊόντα (παραγωγός του προϊόντος), φέρουν διευρυμένη ευθύνη παραγωγού, με την επιφύλαξη των διατάξεων του ν. 2939/2001, όπως τροποποιήθηκε με τον. 3854/2010 (Α' 94). Στα ανωτέρω μέτρα μπορεί να περιλαμβάνονται και μέτρα για την ενθάρρυνση του σχεδιασμού των προϊόντων με τρόπο, ώστε: α) να μειώνεται η παραγόμενη ποσότητα των αποβλήτων και οι αντίστοιχες επιπτώσεις στο περιβάλλον τόσο κατά την παραγωγή όσο και κατά τη συνακόλουθη χρήση των προϊόντων, β) να εξασφαλίζεται ότι η ανάκτηση και η διάθεση των προϊόντων που έχουν καταστεί πλέον απόβλητα, πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 29 και ιδίως μέτρα για: αα) την ανάπτυξη, παραγωγή και τη διάθεση στην αγορά προϊόντων, τα οποία είναι κατάλληλα για πολλαπλές χρήσεις, ανθεκτικά από τεχνική άποψη προκειμένου να έχουν μεγάλη διάρκεια ζωής και, αφού καταστούν απόβλητα, κατάλληλα για ορθή και ασφαλή ανάκτηση και περιβαλλοντικά αποδεκτή διάθεση, ββ) την ενθάρρυνση στη χρήση αποβλήτων σε αντικατάσταση πρώτων ή βοηθητικών υλών κατά την κατασκευή προϊόντων, γγ) την επισήμανση των επιβλαβών ουσιών που μπορεί να περιέχουν τα προϊόντα, έτσι ώστε να ληφθεί υπόψη, τόσο κατά τη χρήση όσο και κατά τη διαχείριση τους, όταν καταστούν απόβλητα. δδ) την παροχή στο κοινό πληροφοριών σχετικά με την αποδοχή των επιστρεφόμενων προϊόντων και των αποβλήτων που παραμένουν μετά τη χρήση των προϊόντων αυτών. Επίσης να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση του προϊόντος. Στα ανωτέρω μέτρα μπορεί επίσης να περιλαμβάνονται υποχρεώσεις σχετικά με την αποδοχή των επιστρεφόμενων προϊόντων και των αποβλήτων που παραμένουν μετά τη χρήση των προϊόντων αυτών, καθώς και τη συνακόλουθη διαχείριση των αποβλήτων και την οικονομική ευθύνη για τις δραστηριότητες αυτές. Σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνεται η υποχρέωση για την παροχή διαθέσιμων στο κοινό πληροφοριών σχετικά με το βαθμό στον οποίο το προϊόν μπορεί να επαναχρησιμοποιηθεί ή να ανακυκλωθεί.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, σε εφαρμογή του άρθρου 27, για την επίτευξη των στόχων του παρόντος νόμου, εκπονούνται προγράμματα για την επαναχρησιμοποίηση προϊόντων, καθώς και για δραστηριότητες προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, ενθαρρύνοντας ιδίως τη δημιουργία και τη στήριξη δικτύων επαναχρησιμοποίησης και επισκευής, τη χρήση οικονομικών μέσων, κριτηρίων προμηθειών, ποσοτικών στόχων ή άλλων μέτρων και λαμβάνονται μέτρα για την επίτευξη των στόχων της παραγράφου 2 του άρθρου 27.

6. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των εκάστοτε συναρμόδιων Υπουργών ορίζονται τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται: α) ότι η παραγωγή και η διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων (όπως η συλλογή, η μεταφορά, η αποθήκευση η επεξεργασία τους και η ασφαλής

τελική διάθεσή τους) διεξάγονται σε συνθήκες που παρέχουν προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας κατά το άρθρο 14, β) η ιχνηλασιμότητα, από την παραγωγή έως τον τελικό προορισμό, καθώς και ο έλεγχος των επικίνδυνων αποβλήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 19 και 20. «Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας εξειδικεύονται οι ορισμοί και καθορίζονται οι κατηγορίες και οι προδιαγραφές των Πράσινων Σημείων και των Κέντρων Ανακύκλωσης, Εκπαίδευσης και Διαλογής στην Πηγή (Κ.Α.Ε.ΔΙ.Σ.Π.).»

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σε εφαρμογή των άρθρων 24, 25 και 26, καθορίζονται τα ειδικότερα μέτρα και οι όροι για τη διαχείριση των ιατρικών αποβλήτων.

«8. Με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ορίζονται τα αναγκαία μέτρα ώστε να διασφαλίζεται: α) ότι η παραγωγή και η διαχείριση των μη επικίνδυνων αποβλήτων (όπως η συλλογή, η μεταφορά, η αποθήκευση, η επεξεργασία τους και η ασφαλής τελική διάθεσή τους) διεξάγονται σε συνθήκες που παρέχουν προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας κατά το άρθρο 14, β) η ιχνηλασιμότητα, από την παραγωγή έως τον τελικό προορισμό, καθώς και ο έλεγχος των μη επικίνδυνων αποβλήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 19 και 20. Με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, μπορεί η κοινή απόφαση να επεκτείνεται σε ειδικότερα θέματα διαχείρισης μη επικινδύνων αποβλήτων.»

Άρθρο 39: Αρμόδια αρχή.

ΜΕΡΟΣ ΣΤ'

ΕΘΝΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του παρόντος νόμου ορίζεται το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Άρθρο 40: (άρθρο 7 της Οδηγίας) Γνωμοδοτική επιτροπή καταλόγου αποβλήτων.

Συνιστάται άμισθη γνωμοδοτική επιτροπή, η οποία συγκροτείται από εξειδικευμένους επιστήμονες, εκπροσώπους της Δημόσιας Διοίκησης και εκπροσώπους επιστημονικών φορέων. Η εν λόγω Επιτροπή υπάγεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και γνωμοδοτεί σε θέματα του Καταλόγου Αποβλήτων προς την αρμόδια υπηρεσία του εν λόγω Υπουργείου, όταν το ζητήσει η ως άνω υπηρεσία.

Άρθρο 41: (άρθρο 22 της Οδηγίας) Βιολογικά απόβλητα (βιοαπόβλητα).

Έως το 2015, το ποσοστό χωριστής συλλογής των βιολογικών αποβλήτων πρέπει να ανέλθει, κατ' ελάχιστον, στο 5% του συνολικού βάρους των βιολογικών αποβλήτων

και έως το 2020, κατ' ελάχιστον, στο 10% του συνολικού βάρους των βιολογικών αποβλήτων.

Άρθρο 42: (άρθρο 26 της Οδηγίας) Καταχώριση - Ηλεκτρονικό Μητρώο Αποβλήτων.

« 1. Καθιερώνεται ηλεκτρονικό μητρώο αποβλήτων (ΗΜΑ), για τη συστηματική συλλογή και επεξεργασία στοιχείων παραγωγής και διαχείρισης των αποβλήτων, καθώς και την καταχώριση κάθε οργανισμού ή επιχείρησης που παράγει ή πραγματοποιεί εργασίες επεξεργασίας αποβλήτων και εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου Α' του ν. 4014/2011 (Α' 209) ή συλλέγει και μεταφέρει απόβλητα σε επαγγελματική βάση και έχει υποχρέωση να διαθέτει άδεια συλλογής σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 36 του παρόντος. Υποχρέωση καταχώρισης στο ΗΜΑ έχουν και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού.

2. Στο ΗΜΑ εισάγονται υποχρεωτικά, μέσω διαδικτύου, από κάθε ως άνω οργανισμό ή επιχείρηση, στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με την παραγωγή και διαχείριση αποβλήτων για όλα τα είδη των αποβλήτων του Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην Κοινή Υπουργική Απόφαση που προβλέπεται στο άρθρο 45 παρ.3 του παρόντος. Ιδίως δε εισάγονται οι ετήσιες απολογιστικές εκθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 12 της υπ' αριθμ. 50910/2727 απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Υγείας και Πρόνοιας και Εμπορικής Ναυτιλίας (Β' 1909), καθώς και οι Ετήσιες Εκθέσεις του εδαφίου γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 11 της υπ' αριθ. 13588/725/2006 απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Μεταφορών και Επικοινωνιών και Εμπορικής Ναυτιλίας (Β' 383), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. 8668/2007 απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων (Β'287). Οι Ο.Τ.Α. του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου εισάγουν επιπροσθέτως τους αριθμούς αδειών κυκλοφορίας των απορριμματοφόρων τους.

3. 1. Το ΗΜΑ συμμορφώνεται πλήρως με τους κανόνες και τα πρότυπα σχεδιασμού, ανάπτυξης και λειτουργίας διαδικτυακών τόπων, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα της ΥΑΠ/ Φ.40.4/1/989 (Β' 1301/12.4.2012) «Κύρωση Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης» και ιδίως διασφαλίζεται η διαλειτουργικότητά του με το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο (ΗΠΜ) του άρθρου 18 του ν. 4014/2011 και εφόσον κρίνεται σκόπιμο και με άλλα μητρώα του δημόσιου τομέα.»

Άρθρο 43: Ειδικό τέλος ταφής.

1. Οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που διαθέτουν σε Χώρο Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ) τα απόβλητα που κατατάσσονται στους παρακάτω κωδικούς ΕΚΑ: 20 01 08, 20 02 01, 20 02 02, 20 03 01, 20 03 02, 20 03 07 17 01, 17 02, 17 03 02, 17 05 04, 17 05 06, 17 09 04, χωρίς να έχουν προηγηθεί εργασίες επεξεργασίας (D13, R3, R4, R5, R12) επιβαρύνονται, από 1ης Ιανουαρίου 2014, με ειδικό τέλος ταφής ανά τόνο αποβλήτων που διατίθεται. Το ειδικό τέλος ταφής ορίζεται, για το 2014, σε τριάντα

πέντε (35) ευρώ ανά τόνο διατιθέμενων αποβλήτων και αυξάνεται ετησίως κατά πέντε (5) ευρώ ανά τόνο έως του ποσού των εξήντα (60) ευρώ ανά τόνο.

2. Τα υπολείμματα των εργασιών επεξεργασίας, που διατίθενται σε Χώρο Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ), δεν επιβαρύνονται με το ειδικό τέλος ταφής.

3. Το ειδικό τέλος ταφής των αποβλήτων κατατίθεται στο «Πράσινο Ταμείο» του ν. 3889/2010 (Α' 182) και διατίθεται αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων και έργων ανάκτησης και διάθεσης αποβλήτων.

Άρθρο 44: Συνέπειες μη συμμόρφωσης με την ευρωπαϊκή νομοθεσία.

Τα ποσά που καταβάλλονται από την Ελληνική Δημοκρατία ως χρηματικά πρόστιμα λόγω παραβιάσεων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για τα απόβλητα και την επεξεργασία των αστικών λυμάτων και που απορρέουν από πράξεις ή παραλείψεις φυσικών ή νομικών προσώπων, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) ή νομικών προσώπων των ΟΤΑ για τη διαχείριση των αποβλήτων και την επεξεργασία των αστικών λυμάτων, επιβάλλονται ως χρηματικά πρόστιμα στα πρόσωπα αυτά. Στην περίπτωση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), τα οφειλόμενα ποσά παρακρατούνται κατά τη διαδικασία κατανομής των κεντρικών αυτοτελών πόρων στους ΟΤΑ. Το ύψος του παρακρατούμενου ποσού από τους ανωτέρω πόρους είναι ανάλογο του επιβληθέντος προστίμου και επιμερίζεται στους ΟΤΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό του. Αν το πρόστιμο που επιβλήθηκε, οφείλεται σε υπαιτιότητα ή συνυπαιτιότητα των νομικών προσώπων των ΟΤΑ, είναι δυνατός ο συμψηφισμός οφειλών των ΟΤΑ προς τα πρόσωπα αυτά. Για τον επιμερισμό του προστίμου στους υπαίτιους ΟΤΑ συνεκτιμάται ο πληθυσμός τους και ο βαθμός συμμόρφωσης τους κατά το χρόνο καταλογισμού σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Τα ανωτέρω επιβάλλονται ανεξάρτητα από τυχόν ποινική, αστική ή διοικητική ευθύνη του φορέα ή οργανισμού, που προβλέπονται από άλλες διατάξεις.

Άρθρο 44Α:

1. Τα Μικρά Πράσινα Σημεία χωροθετούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο και διέπονται από τους κατωτέρω όρους και περιορισμούς:

α) Εγκαθίστανται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου μετά από την περιβαλλοντική τους αδειοδότηση σύμφωνα με την υπουργική απόφαση οικ.37674/2016 (Β' 2471) Ομάδα 4η - Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών α/α 9β, σε οικοπέδα ή γήπεδα που ανήκουν στον οικείο δήμο ή που ενοικιάζονται από αυτόν ή που του παραχωρούνται για το σκοπό αυτόν, εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως, εντός οριοθετημένων οικισμών ή οικισμών προϋφιστάμενων του 1923 ή σε γήπεδα του άρθρου 8Α του π.δ. 31/1985 (Δ' 270), όπως ισχύει. Απαγορεύεται η εγκατάστασή τους στις περιοχές των άρθρων 2 και 9 του από 6.3.1987 προεδρικού διατάγματος (Δ' 166) όπως ισχύει, καθώς και στις περιοχές που διέπονται από ειδικές προστατευτικές διατάξεις για το περιβάλλον, την πολιτιστική, αρχιτεκτονική και φυσική κληρονομιά.

β) Τα Μικρά ΠΣ καταλαμβάνουν μέγιστη έκταση 1000 τ.μ. και αποτελούν υπαίθριους - περιφραγμένους χώρους που φέρουν τον κατάλληλο εξοπλισμό και υποδομές. Για την ανέγερση τυχόν υποστηρικτικών τους κτισμάτων, όπως γραφείου προσωπικού και χώρου φύλαξης υλικών και εξοπλισμού, τηρούνται οι επιτρεπόμενοι όροι και περιορισμοί δόμησης της περιοχής σε συνδυασμό με τις προδιαγραφές που

διέπουν τα ΠΣ. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι ισχύουσες διατάξεις του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού και οι διατάξεις περί εγκρίσεων αδειών δόμησης, όπως ισχύουν.

γ) Επιτρέπεται η εγκατάσταση Μικρών ΠΣ εντός υφιστάμενων κτιρίων εφόσον είναι επιτρεπτή η χρήση γης βάσει της περίπτωσης α' και εφόσον τηρούνται οι σχετικές προδιαγραφές.

2. Τα Μεγάλα Πράσινα Σημεία, χωροθετούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο και διέπονται από τους κατωτέρω όρους και περιορισμούς:

α) Εγκαθίστανται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου μετά από την περιβαλλοντική τους αδειοδότηση σύμφωνα με την υπουργική απόφαση οικ.37674/2016 (Β' 2471) Ομάδα 4η - Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών α/α 9β, σε οικοπέδα ή γήπεδα που ανήκουν στον οικείο δήμο ή που ενοικιάζονται από αυτόν ή που του παραχωρούνται για το σκοπό αυτόν, εντός ή εκτός σχεδίου πόλεως και σε γήπεδα του άρθρου 8Α του π.δ. 31/1985 (Δ' 270), όπως ισχύει. Στις εντός σχεδίου περιοχές επιτρέπεται η εγκατάστασή τους μόνο στις περιοχές παραγωγικών δραστηριοτήτων, χονδρεμπορίου και ιδιαίτερων χρήσεων συμπεριλαμβανομένων των περιοχών των άρθρων 5, 6, και 7 του από 6.3.1987 προεδρικού διατάγματος (Δ' 166) οι οποίες βρίσκονται εκτός αστικού ιστού. Τα μεγάλα πράσινα σημεία απαγορεύεται να εγκατασταθούν σε περιοχές που διέπονται από ειδικές προστατευτικές διατάξεις για το περιβάλλον, την πολιτιστική, αρχιτεκτονική και φυσική κληρονομιά πλην των περιπτώσεων που διέπονται από ειδικές προστατευτικές διατάξεις που χαρακτηρίζονται από χαμηλό βαθμό προστασίας, όπως Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ) μετά από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας και γνωμοδότηση του αρμόδιου Συμβουλίου. «Η εγκατάσταση των μεγάλων πράσινων σημείων επιτρέπεται και μέσα στους κοινόχρηστους χώρους της περιοχής της παρ. 8 του άρθρου 3 του από 20.9.1995 προεδρικού διατάγματος της περιοχής του Ελαιώνα (Δ' 1049).».

β) Τα Μεγάλα ΠΣ αποτελούν υπαίθριους - περιφραγμένους χώρους που φέρουν τον κατάλληλο εξοπλισμό και υποδομές. Για την ανέγερση των υποστηρικτικών τους κτισμάτων, όπως γραφείου προσωπικού και χώρου φύλαξης υλικών και εξοπλισμού, τηρούνται οι επιτρεπόμενοι όροι και περιορισμοί δόμησης της περιοχής σε συνδυασμό με τις προδιαγραφές που διέπουν τα ΠΣ. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι ισχύουσες διατάξεις του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού και οι διατάξεις περί εγκρίσεων αδειών δόμησης, όπως ισχύουν.

γ) Επιτρέπεται η εγκατάσταση Μεγάλων ΠΣ εντός υφιστάμενων κτιρίων εφόσον είναι επιτρεπτή η χρήση γης βάσει της περίπτωσης α' και εφόσον τηρούνται οι σχετικές προδιαγραφές.

3. Τα Κέντρα Ανακύκλωσης, Εκπαίδευσης Διαλογής Στην Πηγή (Κ.Α.Ε.ΔΙ.Σ.Π.), εγκαθίστανται σύμφωνα με τα οριζόμενα για τα ΠΣ στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος και διέπονται από τους ίδιους όρους και περιορισμούς. Επιπλέον αυτών, η έκταση που καταλαμβάνουν δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 500 τ.μ. και εντός του χώρου δύναται να ανεγερθεί κατάλληλη αίθουσα για την εξυπηρέτηση του εκπαιδευτικού σκοπού της εγκατάστασης.

4. Οι γωνίες ανακύκλωσής τους αποτελούν ελεύθερους - μονίμως προσβάσιμους χώρους από τους πολίτες, χωρίς περίφραξη ή οποιοδήποτε κατασκευές. Η εγκατάστασή τους επιτρέπεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρούσα παράγραφο υπό την προϋπόθεση ότι δεν απαγορεύεται ρητώς από ειδικότερες διατάξεις, ενώ δεν

χρήζει οικοδομικής ή περιβαλλοντικής αδειοδότησης με την επιφύλαξη των κατωτέρω οριζομένων:

α) Επιτρέπεται η εγκατάσταση γωνιών ανακύκλωσης εντός οριοθετημένων κοινόχρηστων χώρων του σχεδίου πόλης ή εν τοις πράγμασι κοινοχρήστων χώρων οικισμών, όπως πλατείες και χώροι πρασίνου, εφόσον ο χώρος που καταλαμβάνουν δεν ξεπερνά το 15% της συνολικής έκτασης του κοινόχρηστου χώρου. Στην περίπτωση που ο χώρος πρασίνου υπάγεται στις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, είναι υποχρεωτική η έγκριση του δασαρχείου.

β) Επιπλέον της ανωτέρω περίπτωσης, επιτρέπεται η εγκατάστασή τους σε τμήμα οικοδομήσιμων εκτάσεων ανεξαρτήτως αρτιότητας και οικοδομησιμότητας, εφόσον αποτελεί διακριτό τμήμα αδόμητου οικοπέδου και σε καμία περίπτωση ακάλυπτο χώρο δομημένου οικοπέδου με την εξαίρεση των περιπτώσεων της επόμενης παραγράφου.

γ) Στις περιπτώσεις κοινωφελών, δημόσιων ή μεγάλων ιδιωτικών κτιρίων, όπως σχολεία, αθλητικά κέντρα, χώροι συνάθροισης κοινού, πολυκαταστήματα, επιτρέπεται η εγκατάστασή τους σε τμήμα του ακάλυπτου χώρου του οικοπέδου, εφόσον αυτό είναι απευθείας προσβάσιμο από τα οχήματα συλλογής.

δ) Με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου εγκρίνεται η εγκατάσταση των γωνιών ανακύκλωσης μετά από τον προσδιορισμό σε τοπογραφικό διάγραμμα κατάλληλης κλίμακας, της θέσης, των ορίων, της διάταξης του εξοπλισμού και της απαραίτητης πίστρωσης του χώρου που καταλαμβάνουν.

ε) Στις περιπτώσεις εγκατάστασης γωνιών ανακύκλωσης σε ιδιωτικούς χώρους απαιτείται η έγγραφη σύμφωνη γνώμη του ιδιοκτήτη του χώρου, η οποία χορηγείται πριν την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου της προηγούμενης περίπτωσης.

ζ) Σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται η κοπή δέντρων προκειμένου να εγκατασταθεί γωνία ανακύκλωσης.

η) Για την επιλογή της κατάλληλης θέσης και διάταξης της εγκατάστασης θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για τη μικρότερη δυνατή οπτική, ακουστική και αισθητική όχληση της περιοχής.

θ) Η γωνία ανακύκλωσης επιβάλλεται να γειτνιάζει με το δρόμο που χρησιμοποιούν τα οχήματα συλλογής.

ι) Στις περιπτώσεις χώρων που βρίσκονται σε παραδοσιακά τμήματα πόλεων, σε παραδοσιακούς οικισμούς, σε ιστορικούς τόπους και γενικά σε περιοχές που υπάγονται σε προστατευτικό καθεστώς βάσει της κείμενης νομοθεσίας, είναι υποχρεωτική η γνωμοδότηση του αρμόδιου Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής του ν. 4030/2011 (Α' 249) και του εκάστοτε αρμοδίου φορέα ή οργάνου. Ο Δήμος οφείλει να προβεί σε έγγραφη ενημέρωση της οικείας Υπηρεσίας Δόμησης 48 ώρες πριν την έναρξη των εργασιών προσκομίζοντας τις τυχόν απαραίτητες γνωμοδοτήσεις.

5. Τα κινητά Πράσινα Σημεία λειτουργούν με απόφαση, του Δημοτικού Συμβουλίου βάσει προγράμματος το οποίο περιλαμβάνει τα καθορισμένα σημεία στους κοινόχρηστους χώρους όπου θα βρίσκεται το όχημα και το χρονοδιάγραμμα σε εβδομαδιαία βάση. Το πρόγραμμα κοινοποιείται ευρέως στους πολίτες.

6. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού, δύνανται να εξειδικεύονται τα ανωτέρω και να ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος.

7. Με τα προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 1561/1985 (Α' 148) δύνανται να τροποποιούνται και να καταργούνται οι διατάξεις του παρόντος άρθρου σχετικά με τους όρους και τους περιορισμούς εγκατάστασης των πράσινων σημείων.

Άρθρο 45: Εξουσιοδοτικές Διατάξεις Εθνικών Ρυθμίσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΕΘΝΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

1 .α) Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σε εφαρμογή του άρθρου 13, καθορίζεται η διαδικασία επιλογής μη επικίνδυνης ή επικίνδυνης εκδοχής των αποβλήτων, τα οποία μπορεί να είναι επικίνδυνα ή όχι, αναλόγως της περιεκτικότητας τους σε μία ή περισσότερες επικίνδυνες ουσίες ή αναλόγως των ιδιοτήτων που εκδηλώνουν [κατοπτρικές καταχωρήσεις του Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων (ΕΚΑ) με ζεύγη εξαψήφια κωδικών]. β) Με όμοια απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζονται ο αριθμός των μελών της Επιτροπής που συστήθηκε με το άρθρο 40, καθώς και κάθε θέμα σχετικό με τη λειτουργία της Επιτροπής.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και των εκάστοτε συναρμόδιων Υπουργών, ορίζονται τα κατάλληλα μέτρα και οι ελάχιστες απαιτήσεις ανάλογα με την περίπτωση και σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 29, προκειμένου να ενθαρρυνθεί: α) Η χωριστή συλλογή βιολογικών αποβλήτων (βιοα-ποβλήτων), με σκοπό την κομποστοποίηση ή και τη ζύμωση (digestion) των βιολογικών αποβλήτων, β) η επεξεργασία των βιολογικών αποβλήτων κατά τρόπο που να διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας, γ) η χρήση περιβαλλοντικά ασφαλών υλικών, τα οποία παράγονται από βιολογικά απόβλητα.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, που εκδίδεται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη της ισχύος του παρόντος, ρυθμίζονται τα ειδικότερα θέματα λειτουργίας του ηλεκτρονικού συστήματος του άρθρου 42.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, καθορίζεται η διαδικασία είσπραξης μετά την καθορισθείσα στο άρθρο 43 ημερομηνία, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται το ποσό που παρακρατείται, η διαδικασία της παρακράτησης, ο τρόπος υπολογισμού του αναλογούντος ποσού σε περίπτωση επιμερισμού του σε περισσότερους ΟΤΑ και κάθε σχετικό θέμα, σύμφωνα με τα ορισθέντα στο άρθρο 44.

«6. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προσδιορίζονται οι Μονάδες Επεξεργασίας Απορριμμάτων (Μ.Ε.Α.) που είναι αναγκαίες σε εθνικό επίπεδο για την κάλυψη των απαιτήσεων των Οδηγιών 1999/31/ΕΚ και 2008/98/ΕΚ και την επίτευξη οικονομικών κλίμακας όσον

αφορά το κόστος κατασκευής των έργων και το κόστος των ανταποδοτικού χαρακτήρα παρεχόμενων υπηρεσιών. Ειδικότερα, με την ανωτέρω απόφαση προσδιορίζεται ο αριθμός των αναγκαίων Μ.Ε.Α., οι εξυπηρετούμενες από αυτές περιοχές και κάθε άλλο στοιχείο που κρίνεται αναγκαίο για την επίτευξη των ανωτέρω στόχων.»

Άρθρο 46: Θέματα Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων και Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ

1. Το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) με την επωνυμία Εθνικός Οργανισμός Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.), που ιδρύθηκε με το ν. 2939/2001 (Α' 179), μετονομάζεται σε «Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης» και φέρει το διακριτικό τίτλο «Ε.Ο.ΑΝ.». Για τις σχέσεις του Ε.Ο.ΑΝ. με το εξωτερικό χρησιμοποιείται η επωνυμία στην αγγλική γλώσσα «Hellenic Recycling Agency» και ο διακριτικός τίτλος «H.R.A.». Όπου στις διατάξεις του ν.2939/2001 ή άλλου νομοθέτηματος αναφέρεται η επωνυμία «Εθνικός Οργανισμός Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων» ή «Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.» νοείται η επωνυμία «Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης» ή «Ε.Ο.ΑΝ.», αντιστοίχως.
2. Η παράγραφος 27 του άρθρου 2 του ν.2939/2001 (Α' 179) αντικαθίσταται.
3. Η παράγραφος 4 του άρθρου 7 του ν. 3854/2010 (Α' 94) αντικαθίσταται.
4. Η παράγραφος 1 του άρθρου 8 του ν. 3854/2010 (Α' 94) αντικαθίσταται.
5. Το εδάφιο θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του π.δ. 99/2008 (Α' 154) αντικαθίσταται.
6. Το εδάφιο ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του π.δ. 99/2008 (Α' 154) αντικαθίσταται.
7. Η παράγραφος 1 του άρθρου 9 του π.δ. 99/2008 (Α' 154) αντικαθίσταται.
8. Αναπροσαρμόζονται τα ποσά για τη σύναψη συμβάσεων από τον Ε.Ο.ΑΝ. που αφορούν προμήθειες, παροχή υπηρεσιών ή εκτέλεση έργων, σύμφωνα με το ν. 2362/1995 (Α' 247), όπως ισχύει.
9. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 5 του ν. 3854/2010 (Α' 94) προστίθεται νέο εδάφιο.
10. Με την έναρξη ισχύος του παρόντος και με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής συγκροτείται νέο Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4. Με τη συγκρότηση του νέου Δ.Σ. λήγει αυτοδίκαια η θητεία του μέχρι τώρα Δ.Σ. του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (Ε.Ο.ΑΝ).

Άρθρο 47: Τροποποίηση του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209) (παράγραφος 3 του άρθρου 1 της Οδηγίας 97/11/ΕΚ).

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αριθμείται ως παράγραφος «2α».

2. Μετά την παράγραφο «2α» ανωτέρω εισάγεται παράγραφος «2β».

Άρθρο 48: Όροι και περιορισμοί δόμησης εγκαταστάσεων και δραστηριοτήτων διαχείρισης αποβλήτων σε εκτός σχεδίου γήπεδα της Αττικής.

Στο σύνολο των εκτός σχεδίου γηπέδων της Αττικής στα οποία επιτρέπεται από το θεσμοθετημένο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό η εγκατάσταση έργων και δραστηριοτήτων που αφορούν εργασίες διαχείρισης αποβλήτων, όπως αυτές ορίζονται στην παράγραφο 9 του άρθρου 11 και εξειδικεύονται στα Παραρτήματα Ι και ΙΙ του παρόντος νόμου, ισχύουν οι όροι και περιορισμοί δόμησης της περίπτωσης 1 της παραγράφου Α' του άρθρου 2 του π.δ. 31.3.1987 (Δ' 303), όπως έχει τροποποιηθεί με την παράγραφο 2 του άρθρου 31 του ν. 3325/2005 (Α' 68).

Άρθρο 49: Τροποποιήσεις διατάξεων του ν. 4030/2011.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ

ΡΥΘΜΙΣΗ ΘΕΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

1. Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4030/2011 (Α' 249) τροποποιείται.
2. Στο άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 4030/2011 (Α' 249) προστίθεται εδάφιο.
3. Η παρ. 15 του άρθρου 49 του ν. 4030/2011 (Α' 249) αντικαθίσταται.
4. Στο τέλος του άρθρου 32 του ν. 4030/2011 προστίθεται εδάφιο.
5. Συμβολαιογραφικές πράξεις που συντάχθηκαν την 25.11.2011, χωρίς να έχουν τηρηθεί τα οριζόμενα στις παραγράφους 15 και 16 του άρθρου 49 του ν. 4030/2011, είναι έγκυρες και ισχυρές και δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 5 και 6 του άρθρου 23 του ν. 4014/2011.
6. Στο άρθρο 5 παράγραφος 1 β του ν. 4030/2011 διαγράφονται λέξεις.

Άρθρο 50: Θέματα σχετικά με τη ρύθμιση αυθαιρέτων.

1. Στο προτελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως ισχύει, απαλείφονται οι λέξεις «προ της 31.1.1983» και προστίθενται λέξεις.
- 2.α. Μετά την παράγραφο 7β του άρθρου 24 του ν. 4014/2011, όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος 7γ.
β. Στο τέλος της περίπτωσης 7β του άρθρου 24 του ν. 4014/2011, όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο το οποίο έχει.
γ. Στο τέλος της παραγράφου 7α του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 προστίθενται λέξεις.
3. Στην παράγραφο 16 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 απαλείφονται οι λέξεις «ενώ συνυπολογίζεται προκειμένου για έκδοση άδειας νομιμοποίησής τους με το πρόστιμο που τους αναλογεί».
4. Η ισχύς της περίπτωσης α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 2742/1999 (Α' 207), όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 3 του άρθρου 41 του ν. 4030/2011 (Α' 249),

αρχίζει μετά τη λήξη της θητείας του υφιστάμενου κατά τη δημοσίευση του παρόντος Συμβουλίου.

5. Στην παρ. 20 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 προστίθεται εδάφιο.

6. Στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 49 του ν. 4030/2011 (Α' 249), προστίθεται παράγραφος 26.

7. Η διαφορετική διαρρύθμιση διακεκριμένης αυτοτελούς οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας από αυτήν που προβλέπεται στα εγκεκριμένα σχέδια της οικοδομικής άδειας δεν συνιστά αυθαίρετη κατασκευή. Η διαφορετική διαμερισμάτωση ορόφου από αυτήν που προβλέπεται στα εγκεκριμένα σχέδια της οικοδομικής άδειας, αν έχει επιφέρει τροποποίηση των μηχανολογικών εγκαταστάσεων, υπάγεται στην κατηγορία 13 του πίνακα του Παραρτήματος του ν. 4014/2011 και ως ειδικό πρόστιμο καταβάλλεται εφάπαξ, εντός της προθεσμίας της πρώτης δόσης, το ποσό των 500 ευρώ και δεν καταβάλλεται παράβολο.

8. α. Στην παράγραφο του άρθρου 4Α του ν. 2508/1997 (Α' 124), που προστέθηκε με το άρθρο 35 του ν. 4014/ 2011 (Α'209), μετά τη φράση «Κατ' εξαίρεση από την παράγραφο 7 του άρθρου 4» προστίθενται λέξεις. β. Στην περίπτωση β' του άρθρου 4Α του ν. 2508/ 1997(Α' 124) μετά τη λέξη «σχεδιασμού,» προστίθεται φράση. γ. Στο τέλος της περίπτωσης β' του άρθρου 4Α του ν. 2508/1997 προστίθεται εδάφιο. δ. Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης γ' του άρθρου 4Α του ν. 2508/1997 προστίθενται λέξεις.

9. Η προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης του ενιαίου ειδικού προστίμου του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 για όλες τις υποβαλλόμενες μέχρι 31.12.2011 αιτήσεις, οι οποίες αφορούν στις περιοχές της περίπτωσης β' της παραγράφου 7 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011, παρατείνεται μέχρι 28.2.2012.

10. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 8 του άρθρου 24 του ν. 4014/2011 οι λέξεις «τριάντα έξι (36)» αντικαθίστανται.

Άρθρο 51: Ρύθμιση θεμάτων χωροταξίας, πολεοδομίας και αστικής ανάπτυξης.

1. Στην περίπτωση β' της υποπαραγράφου 7 της παραγράφου Ε' του άρθρου 8 του από 6.10.1978 προεδρικού διατάγματος (Δ' 538), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε με το από 20.1.1988 προεδρικό διάταγμα (Δ' 61), επέρχονται οι ακόλουθες αλλαγές:

α) Μετά το τρίτο εδάφιο προστίθενται εδάφια.

β) Μετά το τέταρτο εδάφιο προστίθεται νέο εδάφιο.

2. Οι διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4002/2011 (Α' 180) καταλαμβάνουν και τις περιπτώσεις που είχε εκδοθεί οικοδομική άδεια τουριστικής εγκατάστασης πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4002/2011.

3. α) Στην περίπτωση α' του στοιχείου ζ' της παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 51/1988 (Α' 19), όπως προστέθηκε με το άρθρο 38 παρ. 17 του ν. 4030/2011, μετά τις λέξεις «Ρυθμιστικών Σχεδίων» προστίθενται λέξεις.

β) Στις περιπτώσεις β', γ' και δ' του στοιχείου ζ' της παρ. 2 του άρθρου 4 του π.δ. 51/1988 (Α' 19), όπως προστέθηκε με το άρθρο 38 παρ. 17 του ν. 4030/ 2011, πριν τις λέξεις «Ρυθμιστικών Σχεδίων» προστίθεται λέξη.

4. Στο άρθρο 11 του ν. 3843/2010 (Α' 62) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις: α. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1, μεταξύ των λέξεων «αναψυχής,» και «παρατηρητηρίων» προστίθεται φράση. β. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1, μεταξύ των λέξεων «αφαλάτωσης,» και «καθώς» προστίθεται φράση. γ. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 ο αριθμός «0,010», ο αριθμός «2,1%» και στην περίπτωση στ' της παραγράφου 1 ο αριθμός «0,071» και ο αριθμός «5,3%» αντικαθίστανται. δ. Στο τέλος της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 προστίθεται φράση. ε. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 1, μεταξύ των λέξεων «χώρων εστίασης κοινού,» και «γραφείων,» προστίθεται φράση. στ. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 1, μεταξύ των λέξεων «φυλακίων,» και «καθώς» προστίθεται φράση. ζ. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 προστίθεται φράση. η. Στο τέλος της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 προστίθεται φράση. θ. Στο τέλος της παραγράφου 1 προστίθεται νέα περίπτωση ζ'. ι. Στο τέλος της παραγράφου 2 προστίθεται νέο εδάφιο.

5. α) Αντικαθίσταται το διάγραμμα της παρ. 2α του άρθρου 14 του ν. 2947/2001 (Α' 228) με νέο διάγραμμα υπό κλίμακα 1:500 που θεωρήθηκε από τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Τοπογραφικών Εφαρμογών του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του οποίου αντίτυπο σε φωτομίκρυνση δημοσιεύεται με τον παρόντα νόμο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Παράρτημα 1). β) Η υποπερίπτωση ι της περιόδου α' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 2947/2001 (Α' 228) αντικαθίσταται. γ) Το στοιχείο 3 της υποπερίπτωσης ιiii της περιόδου β' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 2947/2001 (Α' 228) αντικαθίσταται. δ) Το στοιχείο 4 της υποπερίπτωσης ιiii της περιόδου β' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 2947/2001 αντικαθίσταται.

6. Στο τέλος της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του από 16.6.2011 προεδρικού διατάγματος (Δ' 187) προστίθεται εδάφιο.

7. Στην παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 960/1979 (Α' 194), όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση του από το άρθρο 3 του ν. 1221/1981 (Α' 292) και όπως συμπληρώθηκε με το εδάφιο δ' της παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 3044/2002 (Α' 197), προστίθεται περίπτωση η'.

8. Για τα κτίρια των Κέντρων Διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, όπως αυτά περιγράφονται στα άρθρα 2 και 190 του ν. 4001/2011 (Α' 179), επιτρέπεται η δημιουργία δύο θέσεων στάθμευσης και στάσης των οχημάτων που εξυπηρετούν το προσωπικό επιθεώρησης αυτών, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του π.δ. 111/2004 (Α' 76).»

9. α) Το άρθρο 1 του π.δ. 31/2009 (Α' 49) αντικαθίσταται. β) Η παράγραφος 2 του άρθρου 3 του π.δ. 31/2009 (Α' 49) αντικαθίσταται.

10. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 45 του ν. 3316/2005 (Α' 42), όπως αυτό προστέθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 3481/2006 αντικαθίσταται.

11. α) Προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 3843/2010 (Α' 62). β) Η προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης του ειδικού προστίμου του άρθρου 6 του ν. 3843/2010 στην περίπτωση που έχει αποσταλεί μέχρι τις 23.12.2011 το ειδικό έντυπο υπολογισμού του, παρατείνεται για ένα μήνα από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εφόσον καταβληθούν και προσανυξήσεις 2% επί του ποσού της πρώτης δόσης.

γ) Η προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσης του ειδικού προστίμου του άρθρου 6 του ν. 3843/2010, στην περίπτωση που δεν έχει αποσταλεί μέχρι τις 23.12.2011 το

ειδικό έντυπο υπολογισμού του, είναι δύο (2) μήνες από την αποστολή του ειδικού εντύπου υπολογισμού του και πάντως, το αργότερο, μέχρι τις 31.3.2012.

δ) Επιτρέπεται να υποβληθεί αίτηση υπαγωγής στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 (Α' 209) για χώρους για τους οποίους έχει υποβληθεί φάκελος για την υπαγωγή στο άρθρο 5 του ν. 3843/2010. Στην περίπτωση που υποβληθεί αίτηση υπαγωγής στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, τα ποσά του παραβόλου και των δόσεων του ειδικού προστίμου, που έχουν καταβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 3843/2010, συμψηφίζονται με το ποσό του ενιαίου ειδικού προστίμου του άρθρου 24 του ν. 4014/2011, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 24 παρ.11 του ν. 4014/2011.

Άρθρο 52: Ρύθμιση θεμάτων ενέργειας.

1. Στο τέλος του έκτου μετά από τον πίνακα τιμολόγησης εδαφίου της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3468/2006 (Α'129), όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3851/2010 (Α' 85) τίθεται κόμμα και στη συνέχεια πρόταση.

2. Το αναφερόμενο στην παρ.1 του άρθρου 125 του ν. 4001/2011 (Α' 179) προσωπικό μεταφέρεται στη ΔΕΔΔΗΕ Α.Ε. στις 31.3.2012.

3. Στην εταιρεία με την επωνυμία «ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.» και το διακριτικό τίτλο «ΔΕΣΜΗΕ» εφαρμόζεται το ανώτατο όριο μέσου κατά κεφαλή κόστους αμοιβής προσωπικού που εφαρμόζεται και στους φορείς της παραγράφου 1β του άρθρου 31 του ν. 4024/2011 (Α' 226).

4. Η παράγραφος 4 του άρθρου 27 του ν. 3468/2006 (Α' 129) αντικαθίσταται.

5. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως έχει αντικατασταθεί από το άρθρο 2 παρ. 12 του ν. 3851/2010 (Α' 85) προστίθεται εδάφιο.

6. Στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 182 του ν. 4001/2011 (Α' 179), όπου αναφέρεται «Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας» νοείται «Περιφερειάρχης» και όπου αναφέρεται «Ι.Γ.Μ.Ε.» νοείται «Ι.Γ.Μ.Ε.Μ.».

7. Στο άρθρο 143 του ν. 4001/2011 (Α' 179) προστίθεται παράγραφος 3.

8. Η διάταξη της δεύτερης περιόδου της παραγράφου 1 του άρθρου 193 του ν. 4001/2011 (Α' 179) για την κατ' εξαίρεση απόσπαση προσωπικού της ΔΕΗ Α.Ε. και των θυγατρικών εταιριών της εφαρμόζεται και για υπαλλήλους που είχαν αποσπαστεί ή αποσπώνται με βάση τις διατάξεις του άρθρου 8 του π.δ. 351/1991 (Α' 121).

Άρθρο 53: Ρύθμιση θεμάτων σχετικών με δάση και δασικές εκτάσεις.

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 49 του ν. 998/1979 (Α' 289), προστίθεται εδάφιο.

2. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 998/1979 (Α' 289), όπως η παράγραφος αυτή ισχύει προστίθεται εδάφιο, το οποίο ορίζει.

3. Η παρ. 13 του άρθρου 57 του ν. 2218/1994 (Α' 90) αντικαθίσταται.

4. Η δημόσια έκταση συνολικού εμβαδού 11.100 στρεμμάτων, που βρίσκεται στο όρος Παρνασσός και συγκεκριμένα επί των χώρων του Χιονοδρομικού Κέντρου Παρνασσού, όπως αυτή εμφανίζεται στο με αριθμ. 496/15.7.2009 τοπογραφικό

διάγραμμα της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (ΕΤΑ Α. Ε.), το οποίο σε φωτοσμίκρυνση δημοσιεύεται με τον παρόντα νόμο (Παράρτημα 2), χαρακτηρίζεται ως Τουριστικό Δημόσιο Κτήμα των άρθρων 12α και 12γ του ν. δ. 180/1946, όπως αυτά προστέθηκαν με το άρθρο 2 του α.ν. 827/1948. Η χρήση και διαχείριση της προαναφερόμενης έκτασης παραχωρείται στην εταιρεία με την επωνυμία «ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» (ΕΤΑΔ Α.Ε.). Η διαχείριση της εν λόγω έκτασης, σε περίπτωση πάυσης της εκμετάλλευσής της σύμφωνα με την κατά προορισμό χρήση της, επανέρχεται αυτοδικαίως στην αρμόδια Δασική Υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας. Επί της παραπάνω εκτάσεως επιτρέπονται, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, εργασίες συντήρησης, επισκευής, επέκτασης και εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων και βελτίωσης έργων υποδομής εξυπηρέτησης των εγκαταστάσεων μετά από την έκδοση των κατά νόμο απαιτούμενων αδειών.

5. Η παρ. 4 του άρθρου 9 του ν.3937/2011 (Α' 60) αναδιατυπώνεται.

Άρθρο 54: Ρυθμίσεις θεμάτων που αφορούν την Ειδική Γραμματεία Επιθεώρησης Περιβάλλοντος.

1. Οι θέσεις προσωπικού που προβλέπονται για τη στελέχωση της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεώρησης και Κατεδάφισης Αυθαιρέτων (ΕΥΕΚΑ), σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3818/2010, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 28 του ν. 4014/2011 (Α' 209), πληρώνονται με μετακίνηση μόνιμων ή με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου υπαλλήλους του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ή με απόσπαση ή μετάταξη σε κενή θέση και αν δεν υπάρχει κενή θέση με μεταφορά της θέσης που κατέχουν, μόνιμων ή με σχέση εργασίας αορίστου χρόνου υπαλλήλων του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α., χωρίς γνώμη Υπηρεσιακού Συμβουλίου, κατόπιν απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του οικείου Υπουργού, μετά από πρόταση του Ειδικού Γραμματέα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Η μισθοδοσία τους καλύπτεται από τον φορέα υποδοχής (Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής).

2. Το προσωπικό των Ειδικών Υπηρεσιών της Ειδικής Γραμματείας Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΕΓΕΠΕ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κατανέμεται στους Τομείς Νοτίου και Βορείου Ελλάδας αυτών, με απόφαση του Ειδικού Γραμματέα Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, μετά από εισήγηση του Γενικού Επιθεωρητή της, κατά περίπτωση Ειδικής Υπηρεσίας (Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, Κατεδάφισης Αυθαιρέτων, Ενέργειας και Δόμησης).

3. Το προσωπικό που ήδη υπηρετεί με απόσπαση στις Υπηρεσίες της ΕΓΕΠΕ μπορεί να μετατάσσεται στην ΕΥΕΚΑ, μετά από σχετική αίτηση και κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης.

4. Στην τέταρτη σειρά της παρ. 3 του άρθρου 22 του ν. 4014/2011 (Α' 209) διαγράφεται λέξη.

Άρθρο 55: Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4014/2011.

1. Στην παρ. 4 του άρθρου 20 του ν. 4014/2011 (Α' 209), μετά το πρώτο εδάφιο προστίθεται εδάφιο.
2. Η παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4014/2011 (Α'209) αντικαθίσταται.
3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4014/2011 (Α' 209) αναδιατυπώνεται.

Άρθρο 56: Εναρμόνιση των Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης με τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών.

Στο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης και αξιοποίησης του υδάτινου δυναμικού των Περιφερειών, τα εγκεκριμένα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης επιβάλλεται να τροποποιούνται ή να αναθεωρούνται προκειμένου να εναρμονίζονται προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις των εγκεκριμένων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών. Στις περιπτώσεις ήδη θεσμοθετημένων Περιφερειακών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, ρυθμιστικών σχεδίων, γενικών πολεοδομικών σχεδίων, ζωνών οικιστικού ελέγχου ή άλλων σχεδίων χρήσεως γης, το περιεχόμενο των οποίων δεν καλύπτει επαρκώς τις επιλογές ή κατευθύνσεις των εγκεκριμένων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών και μέχρι την εναρμόνισή τους προς τις επιλογές ή κατευθύνσεις αυτές, η χωροθέτηση των έργων διαχείρισης και αξιοποίησης υδάτων γίνεται με άμεση και αποκλειστική εφαρμογή των επιλογών και κατευθύνσεων των εγκεκριμένων Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών. Κατά τη διαδικασία χωροθέτησης έργων διαχείρισης και αξιοποίησης υδάτων η παροχή γνώμης του οικείου Περιφερειακού Συμβουλίου εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του ν. 4014/ 2011 (Α'209) αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την εφαρμογή των εγκεκριμένων Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών.

Άρθρο 57: Τροποποιήσεις υφιστάμενης κανονιστικής νομοθεσίας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ'

ΤΕΛΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

1. Τροποποιούνται τα ακόλουθα:

- α) 1. Στην παράγραφο 2β του άρθρου 8 της υπ' αριθμ. 50910/2727/2003 κ.υ.α. καταργούνται οι άδειες μεταφόρτωσης, προσωρινής αποθήκευσης και επεξεργασίας.
- β) Στην υπ' αριθμ. 29407/3508/2002 κ.υ.α. τροποποιούνται τα άρθρα 9 και 10 και αντικαθίσταται ο όρος «άδεια διάθεσης» με τον όρο «άδεια λειτουργίας». Αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση της άδειας λειτουργίας ΧΥΤΑ είναι η Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού της οικείας Περιφέρειας.
- γ) 1. Στην υπ' αριθμ. 13588/725/2006 κ.υ.α. αντικαθίσταται ο ορισμός του «επικινδύνου αποβλήτου» από τον ορισμό της παραγράφου 2 του άρθρου 11, όπως αυτό συμπληρώνεται και με το άρθρο 13 του παρόντος νόμου. Επίσης καταργούνται οι άδειες μεταφόρτωσης, αποθήκευσης και επεξεργασίας, αξιοποίησης και διάθεσης επικίνδυνων αποβλήτων. Επίσης η «άδεια διασυνοριακής μεταφοράς» των επικίνδυνων αποβλήτων αντικαθίσταται από την φράση «έγγραφο συγκατάθεση στη διασυνοριακή μεταφορά». γ) 2. Οι διατάξεις, περί «ασφαλιστηρίου συμβολαίου», της

περίπτωσης α' της παραγράφου Β.2.3 του άρθρου 7 της υπ' αριθμ. 13588/725/28.3.2006, όπως έχει τροποποιηθεί με το εδάφιο γ' της παρ. 1 του άρθρου 3 της κ.υ.α. 8668/28.2.2007 (Β' 287), τροποποιούνται.

γ) 3. Τροποποιείται και αντικαθίσταται το εδάφιο β' της παρ. Γ.1 του άρθρου 7 της κ.υ.α. 13588/725/ 28.3.2006 (Β' 383), όπως έχει τροποποιηθεί με το εδάφιο ε' της παρ. 1 του άρθρου 3 της κ.υ.α. 8668/ 28.2.2007 (Β' 287).

γ) 4. Στο εδάφιο β' της παρ. Β.2.3 του άρθρου 7 της κ.υ.α. 13588/725/28.3.2006 (Β' 383), όπως έχει τροποποιηθεί με την παράγραφο δ' του άρθρου 3 της κ.υ.α. 8668/28.2.2007 (Β' 287) (σημείο 5) αντικαθίσταται η αναφορά στην «άδεια διασυνοριακής μεταφοράς».

γ) 5. Το άρθρο 14 της κ.υ.α. 13588/725/28.3.2006 (Β' 383) τροποποιείται ως ακολούθως: Προστίθεται η παράγραφος 6.

γ) 6. Το άρθρο 17 της κ.υ.α. 13588/725/28.3.2006 (Β' 383) τροποποιείται.

γ) Τροποποιείται η πρώτη παράγραφος του άρθρου 1 της υπ' αριθ. 3009634/1937/20.2.2007 (Β' 774) κοινής απόφασης υφυπουργών.

Τα λοιπά ισχύουν ως έχουν.

δ) 1. Τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 14 της κ.υ.α. 22912/1117/1.6.2005 (Β' 759).

Τα έργα και οι δραστηριότητες που ρυθμίζονται από τις παραγράφους 1 και 3 του παρόντος άρθρου, υποχρεούνται να συμμορφωθούν με τις προαναφερόμενες διατάξεις εντός τριετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που παράγουν ή επεξεργάζονται ζωικά υποπροϊόντα υπόκεινται στην αδειοδότηση κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 41 του παρόντος νόμου. Η διαχείριση των ζωικών υποπροϊόντων διέπεται από τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 περί υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, και αρμόδιες για την εφαρμογή αυτών είναι οι κτηνιατρικές υπηρεσίες των Περιφερειών. Τα μεταποιημένα - αδρανοποιημένα ζωικά υποπροϊόντα θεωρούνται μη επικίνδυνα απόβλητα και η διαχείριση αυτών διέπεται από τον παρόντα νόμο.

4.α) Όπου στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο αναφέρεται ο όρος «απορρίμματα» αντικαθίσταται με τον όρο «απόβλητα».

β) Όπου στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο αναφέρεται ο όρος «αξιοποίηση» αντικαθίσταται με τον όρο «ανάκτηση».

γ) Όπου στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο αναφέρεται ο όρος «απόβλητα λιπαντικών ελαίων» αντικαθίσταται με τον όρο «απόβλητα έλαια».

«5. Στο άρθρο 10 της κ.υ.α. με αριθμό Η.Π. 50910/ 2727/2003 (Β' 1909) προστίθεται παράγραφος 3 ".

6. Σε όλα τα ισχύοντα νομοθετήματα, με τα οποία ρυθμίζονται Ζώνες Οικιστικού Ελέγχου (ΖΟΕ) σε περιοχές της χώρας και στα οποία δεν έχει προβλεφθεί η κατασκευή και λειτουργία των παρακάτω υποδομών, οι διατάξεις τους που αφορούν στις επιτρεπόμενες χρήσεις γης, συμπληρώνονται ως εξής:

«Κτίρια και εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας, επεξεργασίας νερού, συμπεριλαμβανομένης της αφαλάτωσης (μετά από πλήρη διαχειριστική μελέτη και ειδικότερα ολοκληρωμένο σύστημα αφαλάτωσης νερού και απαιτούμενης ενέργειας),

εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων, καθώς και εγκαταστάσεις διαχείρισης αποβλήτων, όπως Χώροι Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ), Σταθμοί Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ), Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ), εγκαταστάσεις ανάκτησης και προετοιμασίας για ανάκτηση κ.λπ., σύμφωνα με τα ισχύοντα και σε εφαρμογή του Περιφερειακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων (Π.Ε.Σ.Δ.Α.) (βάση κριτηρίων απόστασης από οικιστικές, ευαίσθητες οικολογικά, αρχαιολογικές περιοχές και τυχόν άλλες με ιδιαίτερο καθεστώς, υποβάθρου περάτων στρωμάτων, υδροφόρου ορίζοντα, υπογείων και επιφανειακών γειτνιαζόντων νερών) μπορούν να χωροθετούνται, ύστερα από τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης που προβλέπεται στο ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3010/2003 (Α' 91) και το ν. 4014/ 2011 (Α' 209), καθώς και σύμφωνα με τα ισχύοντα για την περιοχή χωροταξικά πλαίσια. Επίσης, σε περιοχές όπου από τα οικεία προεδρικά διατάγματα επιτρέπεται η εγκατάσταση συγκεκριμένων και ειδικά αναφερόμενων βιομηχανικών ή βιοτεχνικών εγκαταστάσεων ή και επαγγελματικών εργαστηρίων, είναι δυνατόν να εγκαθίστανται και άλλες αναλόγου είδους, μορφής και όχλησης εγκαταστάσεις, υπό τις προϋποθέσεις και με τις διαδικασίες του προηγούμενου εδαφίου.»

7. Η παράγραφος 29 της Ενότητας ΣΤ' «Εργων - Χωροταξίας - Περιβάλλοντος) του ΙΙ μέρους του άρθρου 186 του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως έχει τροποποιηθεί με το ν. 4014/2011 (Α' 209) αντικαθίσταται.

8. Στο τέλος του άρθρου 3 του ν. 2853/2000 (Α'242), προστίθεται νέο άρθρο 4.

Άρθρο 58: Μεταβατικές διατάξεις.

1. Η πρώτη τριετής έκθεση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εφαρμογή της Οδηγίας 2008/98/ΕΚ και του παρόντος νόμου υποβάλλεται μέχρι τις 12 Δεκεμβρίου 2014.

2. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εκπονεί μέχρι τις 12 Δεκεμβρίου 2013, προγράμματα πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων.

3. (Παραλείπεται ως μη ισχύουσα).

4. Μέχρι την έκδοση των, κατ' εξουσιοδότηση του παρόντος νόμου, κανονιστικών πράξεων, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι ήδη υφιστάμενες.

Άρθρο 59: Καταργούμενες διατάξεις.

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται:

1. Η παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 1650/1986 (Α' 160).

2. Η υ.δ. Ε1β/221/1965 απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Υγιεινής «Περί διαθέσεως λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων» και οι μεταγενέστερες υγειονομικές διατάξεις τροποποίησης της, καθόσον αφορά τα απόβλητα που περιλαμβάνονται στον Ευρωπαϊκό Κατάλογο Αποβλήτων (ΕΚΑ), που καταρτίστηκε με την απόφαση 2000/532/ΕΚ (ΕΕ L 204/37/21.7.1998), όπως έχει τροποποιηθεί με τις αποφάσεις 2001/118/ΕΚ (ΕΕ L 47/1/ 16.2.2001), 2001/119/ΕΚ (ΕΕ L47/32/16.2.2001) και 2001/573/ΕΚ (ΕΕ L 203/18/28.7.2001) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, (Β' 138). 3. Η υ.α. Ε1 β/301/1964 περί συλλογής, αποκομιδής και διαθέσεως απορριμμάτων, (Β' 63). 4. Η κ.υ.α. 49541/1424/1986 «Στερεά Απόβλητα

σε συμμόρφωση με την Οδηγία 75/442/ΕΟΚ», (Β' 444). 5. Η άδεια διαχείρισης μη επικίνδυνων αποβλήτων κατά την έννοια του άρθρου 8 της κ.υ.α. 50910/2727/22.12.2003 (Β' 1909), καθώς και η άδεια διαχείρισης επικίνδυνων αποβλήτων κατά την έννοια του άρθρου 7 της κ.υ.α. 13588/725/28.3.2006 (Β' 383). 6. Η άδεια προσωρινής αποθήκευσης ιατρικών αποβλήτων κατά την έννοια του άρθρου 10 της κ.υ.α. 37591/ 2031/2003 (Β' 1419). 7. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη, η οποία είναι αντίθετη προς τις ρυθμίσεις του παρόντος.

Άρθρο 60: Παραρτήματα.

1. Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος νόμου τα Παραρτήματα Α' και Β' που αντιστοιχούν στην Ενότητα Α' και τα Παραρτήματα Ι, ΙΙ, ΙΙΙ και ΙV που αντιστοιχούν στην Ενότητα Β' του νόμου.
2. Τα ανωτέρω Παραρτήματα τροποποιούνται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα στο κοινοτικό δίκαιο.
3. Προσαρτάται, επίσης, στο παρόν το Παράρτημα 1 και το Παράρτημα 2 που αναφέρονται, αντιστοίχως, "στην παράγραφο 5α του άρθρου 51" και στην παράγραφο 4 του άρθρου 53 της Ενότητας Γ' του παρόντος.

Άρθρο 61: Ρύθμιση θεμάτων ενέργειας.

1. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο.

2. Υποψήφιοι παραγωγοί για τους οποίους έχουν εκδοθεί δεσμευτικές και οριστικές προσφορές σύνδεσης που αφορούν σε σταθμούς της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως ισχύει, οι οποίες έχουν χορηγηθεί μετά την έναρξη ισχύος του ν.3851/2010 (Α' 85) και πριν την έναρξη ισχύος του ν. 4001/2011 (Α' 179) και των οποίων ο χρόνος διάρκειας, όπως αυτός αναγράφεται σε αυτές, έχει παρέλθει, δύνανται εντός μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος να επανεπιβεβαιώσουν το ενδιαφέρον τους, καταθέτοντας σχετική αίτηση στον αρμόδιο Διαχειριστή, συνοδευόμενη από την εγγυητική επιστολή που προβλέπεται στο άρθρο 3 της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής Υ.Α.Π.Ε./Φ1/οικ.24839/ 25.11.2010 (Β' 1901). Ο αρμόδιος Διαχειριστής του Δικτύου εξετάζει τις αιτήσεις αυτές κατά προτεραιότητα και, εάν είναι τεχνικά δυνατόν, επικαιροποιεί τη σχετική Προσφορά Σύνδεσης, διαφορετικά χορηγεί νέα Προσφορά με ισοδύναμους, κατά το δυνατόν, τεχνικούς και οικονομικούς όρους.

3. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως αυτό έχει αντικατασταθεί με την παρ. 19α του άρθρου 42 του ν. 4030/2011 (Α' 249), προστίθεται εδάφιο ως ακολούθως:

«Η θητεία του υπαλλήλου που τοποθετείται ή αποσπάται στην ανωτέρω θέση προϊσταμένου της Υπηρεσίας Εξυπηρέτησης Επενδυτών για έργα Α.Π.Ε. λογίζεται ως πραγματική δημόσια υπηρεσία για όλες τις συνέπειες και κατά τη διάρκεια της δεν διακόπτεται η βαθμολογική και μισθολογική του εξέλιξη. Ο χρόνος της θητείας στην ανωτέρω θέση θεωρείται, για την εφαρμογή των διατάξεων των νόμων 3528/2007 (Α' 26) και 4024/2011 (Α' 226), όπως κάθε φορά ισχύουν, ως χρόνος άσκησης καθηκόντων προϊσταμένου Διεύθυνσης Υπουργείου. Ο υπάλληλος επανέρχεται

αυτοδίκαια, μετά την για οποιονδήποτε λόγο λήξη της θητείας του, στη θέση που κατείχε πριν από την τοποθέτηση του.»

Άρθρο 62: Ρύθμιση πολεοδομικών και χωροταξικών θεμάτων.

1.α. Η ισχύς των διατάξεων που ορίζουν τις αρμοδιότητες των Συμβουλίων Αρχιτεκτονικής, των Συμβουλίων Πολεοδομικών θεμάτων και Αμφισβητήσεων, του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής και του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών θεμάτων και Αμφισβητήσεων αρχίζει με την έκδοση της απόφασης συγκρότησής τους.

β. Στο άρθρο 31 του ν. 4030/2011 προστίθεται περίπτωση δ.

2. Η προθεσμία της παραγράφου 3α του άρθρου 30 του ν. 3889/2010 (Α' 182), όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 3937/2011 (Α' 60), παρατείνεται μέχρι 30.9.2012.

Η προθεσμία του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 3937/2011 (Α' 60), η οποία αφορά σε μελέτες έγκρισης ή αναθεώρησης ΓΠΣ ή ΣΧΟΟΑΠ που έχουν ενταχθεί σε κοινοτικά προγράμματα χρηματοδότησης μέχρι 31.12.2011 παρατείνεται μέχρι τις 30.9.2012.

«3. Οικοδομικές άδειες για οικόπεδα στα οποία ανεγείρονται τουριστικές εγκαταστάσεις, εντός των ορίων των οικισμών μέχρι 2000 κατοίκους, οι οποίες είτε εμπίπτουν στην παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 4002/2011 είτε έχει εκδοθεί απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων από την αρμόδια αρχή πριν τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος της 4.11.2011 (ΑΑΠ/289/4.11.2011), εκδίδονται και εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις που ίσχυαν πριν τη δημοσίευση του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος».

4. Προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του από 16.6.2011 προεδρικού διατάγματος (Δ' 187), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 54 του ν. 4030/2011.

5. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 4 του ν. 2508/1997 (Α' 124) προστίθενται εδάφια.

6. Οι υπάλληλοι με σχέση εργασίας δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ), οι οποίοι υπηρετούν στον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας και Θεσσαλονίκης με απόσπαση ή διάθεση από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, επιτρέπεται να μετατάσσονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, και σε περίπτωση προσωπικού Ο.Τ.Α. μετά από γνώμη του οικείου Ο.Τ. Α., στον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα, ύστερα από αίτησή τους που υποβάλλεται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση του παρόντος. Η διαδικασία μετάταξης ολοκληρώνεται εντός τεσσάρων (4) μηνών από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

Η μετάταξη διενεργείται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 68 του ν. 4002/2011 (Α' 180), με ταυτόχρονη μεταφορά της θέσης του υπαλλήλου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 35 του ν. 4024/2011 και σε θέση κλάδου της ίδιας κατηγορίας. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλόγως και για τη δυνατότητα και διαδικασία μετάταξης των υπαλλήλων με σχέση εργασίας δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ) από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, που υπηρετούν στην Ειδική Γραμματεία Επιθεώρησης

Περιβάλλοντος και Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και στις ειδικές υπηρεσίες επιθεώρησης που υπάγονται στη Γραμματεία αυτή.

Άρθρο 63: Ρύθμιση δικαιωμάτων μεταλλειοκτησίας.

1. Η παρ. 1 του άρθρου 84 του ν.δ. 210/1973 (Α' 277 περί Μεταλλευτικού Κώδικος) αντικαθίσταται.
2. Η παρ. 2 του άρθρου 84 του ν.δ. 210/1973 (Α' 277 περί Μεταλλευτικού Κώδικος) αντικαθίσταται.
3. Το άρθρο 176 του ν.δ. 210/1973 (Α' 277 περί Μεταλλευτικού Κώδικος) αντικαθίσταται.
4. Η ισχύς των ανωτέρω παραγράφων του παρόντος άρθρου αρχίζει από 1.1.2013.

Άρθρο 64: Διάταξη σχετικά με την ανανέωση των Διοικητικών Συμβουλίων των ΦΟΔΣΑ.

Τα δημοτικά συμβούλια εντός είκοσι ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκλέγουν τους αιρετούς αντιπροσώπους των δήμων στα διοικητικά συμβούλια ή τη Γενική Συνέλευση σε περίπτωση ανώνυμης εταιρείας Ο.Τ.Α. των υφιστάμενων Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ), σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 246 του ν. 3463/2006 προκειμένου περί συνδέσμων ή τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 προκειμένου περί ανωνύμων εταιρειών. Σε περίπτωση συνδέσμου που η περιοχή ευθύνης τους συμπίπτει ή είναι μικρότερη από τα διοικητικά όρια του δήμου του άρθρου 1 του ν. 3852/2010, τότε ο ΦΟΔΣΑ λειτουργεί ως Ν.Π.Δ.Δ. του δήμου αυτού. Το διοικητικό συμβούλιο του νομικού αυτού προσώπου αποτελείται από πέντε μέλη, τα οποία εκλέγονται μεταξύ των μελών του οικείου δημοτικού συμβουλίου. Ένα τουλάχιστον εκ των μελών του διοικητικού συμβουλίου εκλέγεται από τη μειοψηφία του δημοτικού συμβουλίου. Τα διοικητικά συμβούλια των υφιστάμενων Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων συγκροτούνται εντός τριάντα ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 104 του ν. 3852/2010 καταργείται. Η συγκρότηση νέων διοικητικών συμβουλίων στους ανωτέρω φορείς που έγινε από 1.1.2011 και μετά είναι νόμιμη, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 65:

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΑΡΘΡΟ ΠΑΡΑΛΕΙΠΕΤΑΙ ΩΣ ΜΗ ΙΣΧΥΟΝ

Άρθρο 66:

Οι διατάξεις του άρθρου 15 του π.δ. της 27.11/ 14.12.1926 (Α' 430), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 14 του ν. 1486/1984 (Α' 161) και την παράγραφο 39 του άρθρου 27 του ν. 2166/1993 (Α' 137), συνεχίζουν να ισχύουν και να εφαρμόζονται και μετά την ισχύ του ν. 3833/2010. Ειδικότερα για τις αποζημιώσεις των μελών των ομάδων εργασίας, οι οποίες δεν θεωρούνται συλλογικά όργανα, εφαρμόζεται η περίπτωση δ' του άρθρου 1 του από 10.5.1946 νομοθετικού διατάγματος που κυρώθηκε με το ν. 28/1946 (Α' 224) και δεν εφαρμόζονται οι

διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 3205/2003, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 7 του ν. 3833/2010.

Άρθρο 67:

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΑΡΘΡΟ ΠΑΡΑΛΕΙΠΕΤΑΙ ΩΣ ΜΗ ΙΣΧΥΟΝ

Άρθρο 68: Τροποποίηση διατάξεων του ν. 1734/1987 (Α' 189).

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2B του άρθρου 13 του ν. 1734/1987, όπως ισχύει, μετά τη φράση «εγκαταστάσεων ύδρευσης και άρδευσης,» προστίθεται η φράση «και εμφιάλωσης νερού μετά των αναγκαίων αγωγών προσαγωγής του».
2. Στο τρίτο εδάφιο της παρ. 2B του άρθρου 13 του ν. 1734/1987, όπως ισχύει, μετά τη φράση «Ειδικά για εγκαταστάσεις τυροκομείων, μελισσοκομείων, υδροτριβείων και ιχθυοτροφείων» προστίθενται οι λέξεις «εμφιάλωσης νερού».

Άρθρο 69:

Στο τέλος του άρθρου 5 του π.δ. της 19.10.2011 (ΑΑΠ 291/2011) «Καθορισμός Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο. Ε.) κατωτάτου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών περιοχή του Δήμου Ανδρου της Νήσου Ανδρου και στις νησίδες Γαυριονήσια (Ν. Κυκλάδων)» προστίθεται παράγραφος 5, η οποία έχει ως εξής:

«5. Θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα τα, μέχρι τη δημοσίευση του προεδρικού διατάγματος, υφιστάμενα άρτια και οικοδομήσιμα γήπεδα, που έχουν ελάχιστη επιφάνεια τέσσερις χιλιάδες (4.000) τετραγωνικά μέτρα.»

Άρθρο 70:

Τυφλοί με ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω και πρόσωπα, που παρουσιάζουν βαριές κινητικές αναπηρίες, με ποσοστό αναπηρίας από 80% και άνω, καθώς και πρόσωπα, που επιβαρύνονται φορολογικά από πρόσωπα με τις παραπάνω ιδιότητες για την υπαγωγή στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 καταβάλουν ποσοστό 15 % του ενιαίου ειδικού προστίμου, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με το Παράρτημα του ν. 4014/2011. Για την υπαγωγή των παραπάνω προσώπων στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 υποβάλλονται επιπλέον των όσων ορίζονται στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 και τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων του πρώτου εδαφίου, καθώς και ο τίτλος ιδιοκτησίας του ακινήτου στο οποίο βρίσκεται η αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση. Το ποσοστό της αναπηρίας πιστοποιείται από βεβαίωση/γνωμάτευση, που έχει εκδοθεί από αρμόδια δημόσια αρχή. Παλιννοστούντες ομογενείς, οι οποίοι έχουν εγγραφεί στα Μητρώα Αρρένων και τα δημοτολόγια δήμου ή κοινότητας, για την υπαγωγή στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 της κύριας και μοναδικής κατοικίας τους καταβάλουν ποσοστό 20 % του ενιαίου ειδικού προστίμου όπως υπολογίζεται σύμφωνα με το Παράρτημα του ν. 4014/2011. Για την υπαγωγή των παραπάνω προσώπων στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 υποβάλλονται επιπλέον των όσων ορίζονται στο άρθρο 24 του ν. 4014/2011 και τα δικαιολογητικά, που αποδεικνύουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων του παραπάνω

εδαφίου, καθώς και ο τίτλος ιδιοκτησίας του ακινήτου, στο οποίο βρίσκεται η αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση.

Άρθρο 71:

1. Προστίθεται περίπτωση ε' στην παράγραφο 3 του άρθρου 35 του ν. 3842/2010.
2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 3842/2010 αντικαθίσταται.
3. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 3842/2010 προστίθεται εδάφιο.

Άρθρο 72: Έναρξη ισχύος.

Η ισχύς του νόμου αυτού, "υπό την επιφύλαξη του άρθρου 49 παράγραφος 3", αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ Α

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Κατάλογος της εθνικής νομοθεσίας, που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με κοινοτικές Οδηγίες, και των Κανονισμών (ΕΚ), που εκδόθηκαν δυνάμει της Συνθήκης Ε.Κ., η παράβαση των οποίων - όπως εκάστοτε ισχύουν - συνιστά παράνομη συμπεριφορά σύμφωνα με την περίπτωση (αα) της παραγράφου α' του άρθρου 2

Ο κατάλογος των παρακάτω εθνικών νομοθετημάτων, που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με αντίστοιχες κοινοτικές Οδηγίες και των Κανονισμών (ΕΚ), που εκδόθηκαν δυνάμει της Συνθήκης Ε.Κ., ακολουθεί τη σειρά του καταλόγου των αντίστοιχων κοινοτικών νομοθετημάτων (οδηγιών και Κανονισμών) που απαριθμούνται στο παράρτημα Α' της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ. Περιεχόμενο καταλόγου:

- Η 12651/1984 κοινή υπουργική απόφαση «Συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 70/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων...«για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών - μελών σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά της ρύπανσης του αέρα από τις εκπομπές των οχημάτων με κινητήρα», όπως τροποποιήθηκε από τις Οδηγίες 74/290/Ε-ΟΚ, 77/102/ΕΟΚ, 78/655/ΕΟΚ και 83/35/ΕΟΚ» (Β'679). - Η 13736/1985 κοινή υπουργική απόφαση «Προσαρμογή της νομοθεσίας στις διατάξεις της 72/306/ΕΟΚ Οδηγίας του Συμβουλίου, της 2ας Αυγούστου 1972, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών - μελών που αφορούν τα μέτρα κατά των εκπομπών μολυνόντων αερίων που προκαλούνται από τις εκπομπές των πετρελαιοκινητήρων που προορίζονται για την προώθηση οχημάτων» (Β'304). - Το π.δ. 82/2004 «Αντικατάσταση της υπ. αριθμ. 98012/2001/1996 κ.υ.α. «Καθορισμός μέτρων και όρων για τη διαχείριση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων» (Β' 40).«Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των Αποβλήτων Λιπαντικών Ελαίων.» (Α'64) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 75/439/ΕΟΚ και 87/101/ΕΟΚ «περί διαθέσεως των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων». - Το π.δ. 445/1983 «Περιορισμοί θέσης σε κυκλοφορία και χρήσης μερικών επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες 76/769/ΕΟΚ και 79/663/ΕΟΚ» (Α 166). - Η 259987/1984 κοινή υπουργική απόφαση «Προϋποθέσεις έγκρισης τύπου και κυκλοφορίας διαζονικών γεωργικών ή δασικών ελκυστήρων κατά ΕΟΚ» (Β'377) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας 77/537/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1977. - Η 92477/1987 κοινή υπουργική απόφαση

«Απαγόρευση της θέσης σε κυκλοφορία και της χρησιμοποίησης των φυτοφαρμακευτικών προϊόντων που περιέχουν ορισμένες δραστικές ουσίες» (B'436), όπως τροποποιήθηκε με την υπ. αριθ. 60902/1988 κοινή υπουργική απόφαση (B' 8) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 87/181/ΕΟΚ. - Η 37338/1807/2010 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, «Περί διατήρησης των άγριων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ» (B □ 1495). - Οι ακόλουθες κανονιστικές ρυθμίσεις:

α) η 144/1987 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου «Προστασία υδάτινου περιβάλλοντος από τη ρύπανση που προκαλείται από επικίνδυνες ουσίες που εκχέονται στο υδάτινο περιβάλλον» (Α' 197) και β) η 18186/271/1988 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος από απορρίψεις υδραργύρου από το βιομηχανικό τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων αλκαλίων, καδμίου, υδραργύρου σε τομείς άλλους εκτός του τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων των αλκαλίων και εξαχλωροκυκλοεξανίου» (B 126), που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες 82/176/ΕΟΚ «περί των οριακών τιμών και των ποιοτικών στόχων για τις απορρίψεις υδραργύρου από το βιομηχανικό τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων αλκαλίων», 83/513/ΕΟΚ «για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις καδμίου», 84/156/ΕΟΚ «για τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους όσον αφορά τις απορρίψεις υδραργύρου σε τομείς άλλους εκτός του τομέα της ηλεκτρολύσεως των χλωριούχων αλάτων των αλκαλίων» και 84/491/ΕΟΚ «σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις εξαχλωροκυκλοεξανίου». - Η 80568/4225/1991 κοινή υπουργική απόφαση «Μέθοδοι, όροι και περιορισμοί για τη χρησιμοποίηση στη γεωργία της ιλύος από επεξεργασία αστικών λυμάτων» (B'641) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 86/278/ΕΟΚ «σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και ιδίως του εδάφους κατά τη χρησιμοποίηση της ιλύος καθαρισμού λυμάτων στη γεωργία». - Η 73/1990 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου «Καθορισμός των οριακών και κατευθυντήριων τιμών ποιότητας των νερών από απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών» (Α'90) και την 55648/2210/1991 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών ορισμένων επικίνδυνων ουσιών στα υγρά απόβλητα» (B'323) που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την Οδηγία 86/280/ΕΟΚ «σχετικά με τις οριακές τιμές και τους ποιοτικούς στόχους για τις απορρίψεις ορισμένων επικινδύνων ουσιών που υπάγονται στον κατάλογο I του παραρτήματος της οδηγίας 76/464/ΕΟΚ». - Η 2/2001 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου «Καθορισμός των οριακών και κατευθυντήριων τιμών ποιότητας των νερών από απορρίψεις ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στο κατάλογο II της Οδηγίας 76/464/ΕΟΚ» (Α' 15) και την 4859/726/2001 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα και περιορισμοί για την προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος και ειδικότερα καθορισμός οριακών τιμών ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που υπάγονται στο κατάλογο II της Οδηγίας 76/464/ΕΟΚ» (B'253), που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την οδηγία 76/464/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκαν με την υπ. αριθ. 50388/2704/2003 κοινή υπουργική απόφαση (B 1866). - Η 8243/1113/1991 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός μέτρων και μεθόδων για την πρόληψη και μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος από εκπομπές αμιάντου» (B 138) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 87/217/ΕΟΚ «σχετικά με την πρόληψη και τη μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος από τον αμιάντο». - Η 11642/1943/2002 κοινή υπουργική απόφαση

«Καθορισμός μέτρων και όρων για την περιορισμένη χρήση γενετικώς τροποποιημένων μικροοργανισμών (ΓΤΜ)» (B'831) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 90/219/ΕΟΚ «για την περιορισμένη χρήση γενετικώς τροποποιημένων μικροοργανισμών» όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 98/81/ΕΚ. - Η 5673/400/1997 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα και όροι για την επεξεργασία αστικών λυμάτων» που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ «για την επεξεργασία των αστικών λυμάτων». - Το π.δ. 115/1997 «Έγκριση, διάθεση στην αγορά και έλεγχος φυτοπροστατευτικών προϊόντων, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 91/414/ΕΟΚ «σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων» (Α' 104). - Η 16190/1335/1997 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα και όροι για την προστασία των νερών από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης» (B' 519), καθώς και τις διατάξεις της υπ. αριθμ. 19652/1906/1999 κοινής υπουργικής απόφασης «Προσδιορισμός των νερών που υφίστανται νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης - Κατάλογος ευπρόσβλητων ζωνών σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 αντίστοιχα του άρθρου 4 της 16190/ 1335/1997 κοινής υπουργικής απόφασης» (B 1575), όπως ισχύει, που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 91/676/ΕΟΚ «για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης». - Η 13588/2006 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ «για τα επικίνδυνα απόβλητα» του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991. Αντικατάσταση της 19396/1546/1997 κ.υ.α. «Μέτρα και όροι για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων» (B'604)» (B'383). - Η 33318/3028/1998 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων), καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (B' 1289), όπως τροποποιήθηκε με την 14849/853 /2008 κοινή υπουργική απόφαση (B' 645), οι οποίες εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας». - Η 4841/7/1997 κοινή υπουργική απόφαση «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 94/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 1994, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων οι οποίες αφορούν τα σκάφη αναψυχής» (B' 111) όπως τροποποιήθηκε με την 4113.183/2004 κοινή υπουργική απόφαση (B' 1613) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 2003/44/ΕΚ. - Ο ν. 2939/2001 «Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των συσκευασιών και άλλων προϊόντων- Ίδρυση Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (Ε.Ο.Ε.Δ.Σ.Α.Π.) και άλλες διατάξεις» (Α 179) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 94/62/ΕΚ «για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας» και τροποποιήθηκε με το ν. 3854/ 2010 (Α'94). - Η 10245/713/1997 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα και όροι για τον έλεγχο των εκπομπών οργανικών ουσιών (VOC) που προέρχονται από αποθήκευση βενζίνης και τη διάθεση της από τις τερματικές εγκαταστάσεις στους σταθμούς διανομής καυσίμων» (B' 311), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 94/63/ΕΚ «για τον έλεγχο των εκπομπών πτητικών οργανικών ουσιών (VOC) που προέρχονται από την αποθήκευση βενζίνης και τη διάθεση της από τις τερματικές εγκαταστάσεις στους σταθμούς διανομής καυσίμων». - Η Φ.4.2/73358/5309/2002 κοινή υπουργική απόφαση «Τροποποίηση και συμπλήρωση της Φ4.2/18960/1446/2001 κοινής υπουργικής απόφασης για την εναρμόνιση με την Οδηγία 2000/62/ΕΚ» (B' 240), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 96/49/ΕΚ «σχετικά με τις σιδηροδρομικές μεταφορές επικινδύνων εμπορευμάτων». - Η 7589/731/2000 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα και όροι για την διαχείριση των πολυχλωροδιφαινυλίων και των πολυχλωροτριφαινυλίων (PCB/PCT)» (B' 514), που

εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 96/59/EK «για τη διάθεση των πολυχλωροδифαινυλίων και των πολυχλωροτριφαινυλίων (PCB/PCT)». - Η 3277/209/2000 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός γενικών αρχών και αρμόδιων υπηρεσιών για την εκτίμηση και τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα του περιβάλλοντος» (B 180), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 96/62/EK «για την εκτίμηση και τη διαχείριση της ποιότητας του αέρα του περιβάλλοντος». - Η 12044/613/2007 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός μέτρων και όρων για την αντιμετώπιση κινδύνων από ατυχήματα μεγάλης έκτασης σε εγκαταστάσεις ή μονάδες, λόγω της ύπαρξης επικίνδυνων ουσιών, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2003/105/EK «για τροποποίηση της οδηγίας 96/82/EK του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες» του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2003. Αντικατάσταση της 5697/590/2000 κ.υ.α. (B' 405)»(B' 376) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 96/82/EK, όπως αντικαταστάθηκε με την Οδηγία 2003/105/EK «για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες». - Η Δ13ε/9321/1998 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα κατά της εκπομπής αερίων και σωματιδιακών ρύπων προερχόμενων από κινητήρες εσωτερικής καύσης που τοποθετούνται σε μη οδικά κινητά μηχανήματα» (B' 1218), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της Οδηγίας 97/68/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1997. - Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 338/1997 του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την προστασία των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας με τον έλεγχο του εμπορίου τους. - Το π.δ. 205/2001 «Εγκριση, διάθεση στην αγορά και έλεγχος βιοκτόνων προϊόντων, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 98/8/EK «για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά (A 160). - Η 291/2003/2004 κοινή υπουργική απόφαση «Εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την Οδηγία 98/70/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Οκτωβρίου 1998 όσον αφορά την ποιότητα των καυσίμων βενζίνης και ντίζελ» (B'332), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. - Η Υ2/2600/2001 κοινή υπουργική απόφαση «Ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης» (B' 892) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 98/83/EK «σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης». - Η 11641/1942/2002 κοινή υπουργική απόφαση « Μέτρα και όροι για τον περιορισμό των εκπομπών πτητικών οργανικών ενώσεων (ΠΟΕ) που οφείλονται στη χρήση οργανικών διαλυτών σε ορισμένες δραστηριότητες και εγκαταστάσεις» (B'832) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 1999/13/EK «για τον περιορισμό των εκπομπών πτητικών οργανικών ενώσεων που οφείλονται στη χρήση οργανικών διαλυτών σε ορισμένες δραστηριότητες και εγκαταστάσεις». - Η 34/2002 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου «Οριακές και κατευθυντήριες τιμές ποιότητας της ατμόσφαιρας σε διοξείδιο του θείου, διοξείδιο του αζώτου και οξειδίων του αζώτου, σωματιδίων και μολύβδου» (A' 125), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 1999/30/EK «σχετικά με τις οριακές τιμές διοξειδίου του θείου, διοξειδίου του αζώτου και οξειδίων του αζώτου, σωματιδίων και μολύβδου, στον αέρα του περιβάλλοντος». - Η 29407/3508/2002 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων» (B' 1572), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 1999/31/EK «περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων». - Η 340/2001 κοινή υπουργική απόφαση «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 1999/32/EK του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 1999, σχετικά με τη μείωση της περιεκτικότητας ορισμένων υγρών καυσίμων σε θείο και για την τροποποίηση της Οδηγίας 93/12/E-OK» (B'222). - Το π.δ. 116/2004 «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των οχημάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους, των χρησιμοποιημένων

ανταλλακτικών τους και των απενεργοποιημένων καταλυτικών μετατροπέων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/53/EK «για τα οχήματα στο τέλος του κύκλου ζωής τους» του Συμβουλίου της 18ης Σεπτεμβρίου 2000.» (Α' 81). - Ο ν. 3199/2003 «Προστασία και διαχείριση των υδάτων - εναρμόνιση με την οδηγία 2000/60/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000» (Α'280) και το π.δ. υπ. αριθ. 51/2007 «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για την ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των υδάτων σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2000/60/EK για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων» (Α'54). - Η 9238/332/2004 κοινή υπουργική απόφαση «Οριακές και κατευθυντήριες τιμές ποιότητας της ατμόσφαιρας σε βενζόλιο και μονοξείδιο του άνθρακα» (Β'405) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2000/69/ ΕΚ «για οριακές τιμές βενζολίου και μονοξειδίου του άνθρακα στον αέρα του περιβάλλοντος». - Η 22912/1117/2005 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα και όροι για την πρόληψη και τον περιορισμό της ρύπανσης του περιβάλλοντος από την αποτέφρωση των αποβλήτων» (Β'759) που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 2000/76/EK «για την αποτέφρωση των αποβλήτων». - Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2037/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος. - Η 38639/2017/2005 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός μέτρων και όρων για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/18 « για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ» του Συμβουλίου της 12ης Μαρτίου 2001 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» (Β 1334). - Η 29457/1511/2005 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός μέτρων και όρων για τον περιορισμό των εκπομπών στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων που προέρχονται από μεγάλες εγκαταστάσεις καύσης, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/80/EK «για τον περιορισμό των εκπομπών στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων από μεγάλες εγκαταστάσεις», του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2001» (Β'992). - Η 38638/2016/2005 κοινή υπουργική απόφαση «Οριακές και κατευθυντήριες τιμές για τις συγκεντρώσεις όζοντος στον ατμοσφαιρικό αέρα, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2002/3/EK «σχετικά με το όζον στον ατμοσφαιρικό αέρα» του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2002 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.» (Β' 1334). - Το π.δ. 117/2004 «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις των Οδηγιών 2002/1995 «σχετικά με τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών σε είδη ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού» και 2002/1996 «σχετικά με τα απόβλητα ειδών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού» του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 2003» (Α'82), όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 15/2006 (Α 12). - Η 22306/1075/2007 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός τιμών-στόχων και ορίων εκτίμησης των συγκεντρώσεων του αρσενικού, του καδμίου, του υδραργύρου, του νικελίου και των πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονανθράκων στον ατμοσφαιρικό αέρα, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/107/EK «σχετικά με το αρσενικό, το κάδμιο, τον υδράργυρο, το νικέλιο και τους πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες στον ατμοσφαιρικό αέρα» του Συμβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 2004 των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων» (Β' 920). - Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 648/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31 ης Μαρτίου 2004, σχετικά με τα απορρυπαντικά. - Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 850/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τους έμμοτους οργανικούς ρύπους και την τροποποίηση της

Οδηγίας 79/117/ΕΟΚ. - Η 37353/2375/2007 κοινή υπουργική απόφαση «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2005/553/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Σεπτεμβρίου 2005 «περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών - μελών σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατά των εκπομπών αερίων και σωματιδιακών ρύπων από τους κινητήρες ανάφλεξης με συμπίεση που χρησιμοποιούνται σε οχήματα, καθώς και κατά των εκπομπών αερίων ρύπων από κινητήρες επιβαλλόμενης ανάφλεξης που τροφοδοτούνται με φυσικό αέριο ή υγραέριο και χρησιμοποιούνται σε οχήματα», καθώς και των Οδηγιών 2005/78/ΕΚ της Επιτροπής της 14ης Νοεμβρίου 2005 που τροποποιεί τα παραρτήματα I, II, III, IV και VI της Οδηγίας 2005/55/ΕΚ και 2006/51/ΕΚ της 6ης Ιουνίου 2006 που τροποποιεί το Παράρτημα I της Οδηγίας 2005/55/ΕΚ και το παράρτημα IV της Οδηγίας 2005/78/ΕΚ» (Β' 543). - Η 8600/416/2009 κοινή υπουργική απόφαση «Ποιότητα και μέτρα διαχείρισης των υδάτων κολύμβησης» σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/7/ΕΚ «σχετικά με την διαχείριση της ποιότητας των υδάτων κολύμβησης και την κατάργηση της Οδηγίας 76/160/ΕΟΚ», (Β' 356). - Η 50910/2727/2003 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης» (Β' 1909), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 75/442/ΕΟΚ, όπως ισχύει με την κωδικοποιημένη έκδοσή της, την Οδηγία 2006/12/ΕΚ «περί των στερεών αποβλήτων». - Η 39624/2209/2009 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα, όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/21/ΕΚ της 15ης Μαρτίου 2006 «σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας και την τροποποίηση της Οδηγίας 2004/35/ΕΚ» (Β' 2076). - Η 41535/2678/2006 κοινή υπουργική απόφαση «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/40/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για τις εκπομπές των συστημάτων κλιματισμού των μηχανοκίνητων οχημάτων και για την τροποποίηση της Οδηγίας 70/156/ΕΟΚ» (Β' 724). - Η 41624/2057/2010 κοινή υπουργική απόφαση «Μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών σε συμμόρφωση με τις διατάξεις των Οδηγιών 2006/ 66/ΕΚ «σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών και με την κατάργηση της Οδηγίας 91/157/Ε-ΟΚ» και 2008/103/ΕΚ «για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/66/ΕΚ σχετικά με τις ηλεκτρικές στήλες και τους συσσωρευτές και τα απόβλητα ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών, όσον αφορά την τοποθέτηση ηλεκτρικών στηλών και συσσωρευτών στην αγορά», του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου» (Β' 1625). - Η 39626/2208/2009 κοινή υπουργική απόφαση «Φθορισμός μέτρων για την προστασία των υπόγειων νερών από την ρύπανση και την υποβάθμιση, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/118/ΕΚ «σχετικά με την προστασία των υπόγειων υδάτων από την ρύπανση και την υποβάθμιση» (Β' 2075). - Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 842/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2006, για ορισμένα φθοριούχα αέρια θερμοκηπίου. - Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, για τις μεταφορές αποβλήτων. - Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 715/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2007, που αφορά την έγκριση τύπου μηχανοκίνητων οχημάτων όσον αφορά εκπομπές από ελαφρά επιβατηγά και εμπορικά οχήματα (ευρώ 5 και ευρώ 6) και σχετικά με την πρόσβαση σε πληροφορίες επισκευής και συντήρησης οχημάτων. - Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1418/2007 της Επιτροπής, της 29ης Νοεμβρίου 2007, σχετικά

με την εξαγωγή για αξιοποίηση ορισμένων αποβλήτων που περιέχονται στο παράρτημα ΙΙΙ ή ΜΙΑ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου προς ορισμένες χώρες στις οποίες δεν εφαρμόζεται η απόφαση του ΟΟΣΑ για τον έλεγχο των διασυνοριακών διακινήσεων αποβλήτων. - Οι ακόλουθες κοινές υπουργικές αποφάσεις:

α) Η 15393/2332/2002 κοινή υπουργική απόφαση «Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 του ν. 3010/2002 ...» (Β' 1022). β) Η 11014/703/104/2003 κοινή υπουργική απόφαση «Διαδικασία Προκαταρκτικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης και Αξιολόγησης (Π.Π.Ε.Α.) και Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Ε.Π.Ο.) σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του ν. 3010/2002 ...» (Β' 332), γ) Η 37111/2021/2003 κοινή υπουργική απόφαση «Καθορισμός τρόπου ενημέρωσης και συμμετοχής του κοινού κατά την διαδικασία έγκρισης περιβαλλοντικών όρων των έργων και δραστηριοτήτων σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 3 του ν. 3010/2002» (Β' 1391), που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με τις Οδηγίες 96/61/ΕΟΚ και 85/337/ΕΟΚ, όπως κωδικοποιήθηκαν με την Οδηγία 2008/1/ΕΚ «σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

Κατάλογος της εθνικής νομοθεσίας, που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με κοινοτικές οδηγίες, οι οποίες εκδόθηκαν δυνάμει της συνθήκης Ευρατόμ, η παράβαση της οποίας -όπως εκάστοτε ισχύει- συνιστά παράνομη συμπεριφορά σύμφωνα με την περίπτωση (αβ) της παραγράφου α' του άρθρου 2

Ο κατάλογος των παρακάτω εθνικών νομοθετημάτων που εκδόθηκαν σε συμμόρφωση με αντίστοιχες κοινοτικές Οδηγίες, ακολουθεί τη σειρά του καταλόγου των αντίστοιχων κοινοτικών Οδηγιών που απαριθμούνται στο παράρτημα Β' της Οδηγίας 2008/99/ΕΚ. Περιεχόμενο καταλόγου:

- Η 1014(ΦΟΡ) 94/2001 κοινή υπουργική απόφαση «Έγκριση Κανονισμών Ακτινοπροστασίας» (Β'216), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την Οδηγία 96/29/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 1996, για τον καθορισμό των βασικών κανόνων ασφάλειας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες (ΕΕ L 159/1996). - Η 10828/ΕΦΑ(1897)/2006 κοινή υπουργική απόφαση «Έλεγχος των κλειστών πηγών υψηλής ραδιενέργειας και των έκθετων πηγών» (Β' 859), που εκδόθηκε σε συμμόρφωση με την οδηγία 2003/122/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2003(ΕΕ L 346/2003). Το π.δ. 83/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/117/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2006, σχετικά με την επιτήρηση και τον έλεγχο των αποστολών ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένου πυρηνικού καυσίμου» (Α' 147).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ ΕΝΟΤΗΤΑΣ Β'

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΔΙΑΘΕΣΗΣ

D1 Εναπόθεση εντός ή επί του εδάφους (π.χ. χώρος υγειονομικής ταφής, κ.λπ.) D2 Επεξεργασία σε χερσαίο χώρο (π.χ. βιοαποδόμηση υγρών αποβλήτων ή απόρριψη ιλύος στο έδαφος κ.λπ.) D3 Έγχυση σε βάθος (π.χ. έγχυση αντλήσιμων αποβλήτων σε

φρέατα, σε θόλους άλατος ή σε φυσικά γεωλογικά ρήγματα κ.λπ.) D4 Τελμάτωση (π.χ. έκχυση υγρών αποβλήτων ή ιλύων σε φρέατα, μικρές λίμνες ή λεκάνες κ.λπ.) D5 Ειδικά διευθετημένοι χώροι υγειονομικής ταφής (π.χ. τοποθέτηση σε χωριστές στεγανές κυψελοειδείς κατασκευές, επικαλυμμένες και στεγανοποιημένες τόσο μεταξύ τους όσο και σε σχέση με το περιβάλλον κ.λπ.) D6 Απόρριψη σε υδάτινο σώμα εκτός από θάλασσα/ωκεανό

D7 Απόρριψη σε θάλασσα/ωκεανό συμπεριλαμβανομένης της ταφής στο θαλάσσιο βυθό D8 Βιολογική επεξεργασία που δεν προσδιορίζεται σε άλλο σημείο του παρόντος Παραρτήματος, από την οποία προκύπτουν τελικές ενώσεις ή μίγματα που διατίθενται με κάποια από τις εργασίες D1 ως D12 D9 Φυσικοχημική επεξεργασία που δεν προσδιορίζεται σε άλλο σημείο του παρόντος Παραρτήματος, από την οποία προκύπτουν ενώσεις ή μίγματα που διατίθενται με κάποια από τις εργασίες D1 ως D12 (π.χ. εξάτμιση, ξήρανση, αποτέφρωση κ.λπ.) D10 Αποτέφρωση στην ξηρά

D11 Αποτέφρωση στη θάλασσα.

D12 Μόνιμη αποθήκευση (π.χ. τοποθέτηση κιβωτίων σε ορυχείο κ.λπ.) D13 Ανάδευση ή ανάμιξη πριν από την υποβολή σε κάποια από τις εργασίες D1 ως D12 D14 Ανασυσκευασία πριν από την υποβολή σε κάποια από τις εργασίες D1 ως D13 D15 Αποθήκευση εν αναμονή υποβολής σε μια από τις εργασίες D1 ως D14 (εκτός από προσωρινή αποθήκευση, εν αναμονή συλλογής, στον τόπο παραγωγής των αποβλήτων).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

R1 Χρήση κυρίως ως καύσιμο ή ως άλλο μέσο παραγωγής ενέργειας R2 Ανάκτηση/αποκατάσταση διαλυτών

R3 Ανακύκλωση/ανάκτηση οργανικών ουσιών που δεν χρησιμοποιούνται ως διαλύτες (συμπεριλαμβανομένης της κομποστοποίησης και άλλων διαδικασιών βιολογικού μετασχηματισμού) R4 Ανακύκλωση/ανάκτηση μετάλλων και μεταλλικών ενώσεων

R5 Ανακύκλωση/ανάκτηση άλλων ανόργανων υλικών.

R6 Αναγέννηση οξέων ή βάσεων

R7 Ανάκτηση προϊόντων που χρησιμεύουν για τη δέσμευση των ρύπων R8 Ανάκτηση προϊόντων από καταλύτες

R9 Επαναδιύλιση πετρελαίου ή άλλου είδους επαναχρησιμοποίηση R10 Επεξεργασία σε χερσαίο χώρο από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή οικολογικές βελτιώσεις R11 Χρήση αποβλήτων που προκύπτουν από τις εργασίες R1 ως R10 R12 Ανταλλαγή αποβλήτων για να υποβληθούν σε κάποια από τις εργασίες R1 ως R11 R13 Αποθήκευση αποβλήτων εν αναμονή υποβολής σε κάποια από τις εργασίες R1 ως R12 (εκτός από προσωρινή αποθήκευση, εν αναμονή συλλογής, στον τόπο παραγωγής των αποβλήτων) Περιλαμβάνει εγκαταστάσεις αποτέφρωσης που προορίζονται για την επεξεργασία στερεών αστικών αποβλήτων μόνον εφόσον η ενεργειακή τους απόδοση ισούται ή υπερβαίνει: - 0,60 για εγκαταστάσεις που λειτουργούν και επιτρέπονται σύμφωνα με την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία πριν από την 1η Ιανουαρίου 2009, - το 0,65 για εγκαταστάσεις που επιτρέπονται μετά την 31η Δεκεμβρίου 2008, και υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο: Ενεργειακή Απόδοση = -, όπου

Er είναι η ενέργεια που παράγεται ετησίως υπό μορφή θερμότητας ή ηλεκτρισμού. Υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας την ενέργεια υπό μορφή ηλεκτρισμού με 2,6 και τη θερμότητα που παράγεται για εμπορική χρήση με 1,1 (GJ/έτος). Ef είναι η ενέργεια με την οποία τροφοδοτείται ετησίως το σύστημα από καύσιμα που συμβάλλουν στην παραγωγή ατμού (GJ/έτος). Ew είναι η ετήσια ενέργεια που περιέχεται στα κατεργασμένα απόβλητα και υπολογίζεται με χρήση της καθαρής θερμογόνου αξίας των αποβλήτων (GJ/έτος). Ei είναι η ετήσια ενέργεια που εισάγεται εκτός από την Ew και την Ef (GJ/έτος). 0,97 είναι ένας συντελεστής που αντιπροσωπεύει τις ενεργειακές απώλειες λόγω τέφρας πυθμένα και ακτινοβολίας. Ο τύπος αυτός εφαρμόζεται σύμφωνα με το έγγραφο αναφοράς σχετικά με τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές στον τομέα της αποτέφρωσης αποβλήτων. Περιλαμβάνει την αεριοποίηση και την πυρόλυση που χρησιμοποιούν τα συστατικά ως χημικές ουσίες. Περιλαμβάνει τον καθαρισμό του εδάφους που οδηγεί σε ανάκτηση εδάφους και την ανακύκλωση ανόργανων οικοδομικών υλικών. Εάν δεν υπάρχει άλλος κατάλληλος κωδικός R, μπορεί να περιλαμβάνει προκαταρκτικές εργασίες πριν από την ανάκτηση, συμπεριλαμβανομένης της προεπεξεργασίας, όπως, μεταξύ άλλων, την αποσυναρμολόγηση, τη διαλογή, τη σύνθλιψη, τη συμπαγοποίηση, την κοκκοποίηση, την αποξήρανση, το ξέφτισμα, την ανασυσκευασία, το διαχωρισμό, την ανάδευση ή την ανάμειξη πριν από την προώθησή τους για οποιαδήποτε από τις εργασίες R1 έως R11. Ως προσωρινή αποθήκευση νοείται η προκαταρκτική αποθήκευση σύμφωνα με το άρθρο 3, σημείο 10.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΠΟΥ ΤΑ ΚΑΘΙΣΤΟΥΝ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ

H1 «Εκρηκτικό»: ουσίες και παρασκευάσματα που μπορούν να εκραγούν όταν έλθουν σε επαφή με φλόγα ή που είναι περισσότερο ευαίσθητες στις κρούσεις και τις τριβές από το δινιτροβενζόλιο. H2 «Οξειδωτικό»: ουσίες και παρασκευάσματα τα οποία, όταν έλθουν σε επαφή με άλλες ουσίες, ιδίως εύφλεκτες ουσίες, παρουσιάζουν ισχυρή εξώθερμο αντίδραση. H3-A «Πολύ εύφλεκτο»:

- ουσίες και παρασκευάσματα σε υγρή κατάσταση, των οποίων το σημείο ανάφλεξης είναι κατώτερο των 21 °C - (συμπεριλαμβανομένων εξαιρετικά εύφλεκτων υγρών), ή

- ουσίες και παρασκευάσματα που μπορεί να θερμανθούν και τελικά να αναφλεγούν στον αέρα σε κανονική - θερμοκρασία χωρίς έξωθεν παροχή ενέργειας,

ή

- ουσίες και παρασκευάσματα σε στερεά κατάσταση, που μπορούν να αναφλεγούν εύκολα μετά από σύντομη - επίδραση πηγής ανάφλεξης και που εξακολουθούν να φλέγονται ή να καίονται μετά την απόσυρση της πηγής - ανάφλεξης, ή

- ουσίες και παρασκευάσματα σε αέρια κατάσταση που αναφλέγονται στον αέρα υπό συνήθη πίεση, ή - ουσίες και παρασκευάσματα που, όταν έλθουν σε επαφή με το νερό ή με υγρό αέρα, παράγουν εξαιρετικά - αναφλέξιμα αέρια σε επικίνδυνες ποσότητες.

H3-B «Εύφλεκτο»: υγρές ουσίες και παρασκευάσματα των οποίων το σημείο ανάφλεξης είναι τουλάχιστον 21 °C και δεν υπερβαίνει τους 55 °C. H4 «Ερεθιστικό»: ουσίες και παρασκευάσματα μη διαβρωτικά που ερχόμενα σε άμεση επαφή παρατεταμένη ή επαναλαμβανόμενη με το δέρμα ή τους βλεννογόνους δύνανται να προκαλέσουν φλεγμονή. H5 «Επιβλαβές»: ουσίες και παρασκευάσματα των οποίων η εισπνοή, κατάποση ή εισχώρηση στο δέρμα είναι δυνατόν να συνεπάγεται περιορισμένους κινδύνους. H6 «Τοξικό»: ουσίες και παρασκευάσματα

(περιλαμβανομένων πολύ τοξικών ουσιών και παρασκευασμάτων) των οποίων η εισπνοή, κατάποση ή εισχώρηση στο δέρμα είναι δυνατόν να συνεπάγεται σοβαρούς κινδύνους για την υγεία, παροδικού ή χρόνιου χαρακτήρα, ή ακόμη και το θάνατο. H7 «Καρκινογόνο»: ουσίες ή παρασκευάσματα οι οποίες, με εισπνοή, κατάποση ή εισχώρηση στο δέρμα μπορούν να προκαλέσουν καρκίνο ή να αυξήσουν τη συχνότητά του. H8 «Διαβρωτικό»: ουσίες και παρασκευάσματα οι οποίες, όταν έλθουν σε επαφή με ζωντανούς ιστούς, μπορούν να τους καταστρέψουν. H9 «Μολυσματικό»: ουσίες και παρασκευάσματα που περιέχουν ανθεκτικούς μικροοργανισμούς ή τις τοξίνες τους, οί οποίοι είναι γνωστό ή υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστεύεται ότι προκαλούν ασθένειες στον άνθρωπο ή σε άλλους ζώντες οργανισμούς. H10 «Τοξικό για την αναπαραγωγή»: ουσίες ή παρασκευάσματα των οποίων η εισπνοή, κατάποση ή εισχώρηση στο δέρμα, μπορεί να προκαλέσει μη κληρονομικές συγγενείς δυσμορφίες ή να αυξήσει τη συχνότητα εμφάνισής τους. H11 «Μεταλλαξογόνο»: ουσίες ή παρασκευάσματα των οποίων η εισπνοή, κατάποση ή εισχώρηση στο δέρμα, μπορεί να προκαλέσει κληρονομικά γενετικά ελαττώματα ή να αυξήσει τη συχνότητα εμφάνισής τους. H12 Απόβλητα που εκλύουν τοξικό ή πολύ τοξικό αέριο, όταν έλθουν σε επαφή με το νερό, τον αέρα ή με ένα οξύ. H13 «Ευαισθητοποιητικό»: ουσίες και παρασκευάσματα τα οποία διά της εισπνοής, κατάποσης ή απορρόφησης μέσω του δέρματος, μπορούν να προκαλέσουν αντίδραση του οργανισμού (υπερευαισθητοποίηση) τέτοια ώστε, με περαιτέρω έκθεση σε αυτή την ουσία ή το παρασκεύασμα, να προκαλούνται χαρακτηριστικές επιβλαβείς αντιδράσεις. H14 «Οικοτοξικό»: απόβλητα που παρουσιάζουν ή είναι δυνατόν να παρουσιάσουν άμεσο ή μελλοντικό κίνδυνο για έναν ή περισσότερους τομείς του περιβάλλοντος. H15 Απόβλητα ικανά μετά από διάθεση, να δημιουργήσουν, με οποιοδήποτε μέσο, άλλη ουσία, π.χ. προϊόν έκπλυσης, το οποίο έχει ένα από τα χαρακτηριστικά που αναφέρονται ανωτέρω.

Σημειώσεις

1. Οι χαρακτηρισμοί «τοξικό» (και «πολύ τοξικό»), «επιβλαβές», «διαβρωτικό», «ερεθιστικό», «καρκινογόνο», «τοξικό για την αναπαραγωγή», «μεταλλαξογόνο» και «οικοτοξικό» αποδίδονται σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζονται στο Παράρτημα VI της Οδηγίας 67/548/E-OK του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1967, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν στην ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών (1).
2. Ανάλογα με την περίπτωση, εφαρμόζονται οι οριακές τιμές που αναφέρονται στα Παραρτήματα II και III της Οδηγίας 99/45/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαΐου 1999, και διοικητικών διατάξεων των κρατών - μελών που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων παρασκευασμάτων (2).

Μέθοδοι δοκιμών

Πρέπει να χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι που περιγράφονται στο Παράρτημα V της Οδηγίας 67/548/EOK και σε άλλα συναφή σημειώματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Τυποποίησης (CEN).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΜΕΤΡΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Μέτρα που μπορεί να επηρεάσουν τις προϋποθέσεις-πλαίσια σχετικά με την παραγωγή αποβλήτων: 1. Χρήση μέτρων σχεδιασμού ή άλλα οικονομικά μέσα που προάγουν την αποτελεσματική χρήση των πόρων. 2. Προαγωγή της έρευνας και

ανάπτυξης στον τομέα της επίτευξης καθαρότερων προϊόντων και τεχνολογιών που παράγουν λιγότερα απόβλητα, καθώς και διανομή και χρήση των αποτελεσμάτων της εν λόγω έρευνας και ανάπτυξης. 3. Ανάπτυξη αποτελεσματικών και χρήσιμων δεικτών για τις περιβαλλοντικές πιέσεις που συνδέονται με την παραγωγή αποβλήτων με στόχο τη συμβολή στην πρόληψη παραγωγής αποβλήτων σε όλα τα επίπεδα, από τις συγκρίσεις προϊόντων σε κοινοτικό επίπεδο μέχρι δράσεις που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλίες των τοπικών αρχών και μέτρα σε εθνικό επίπεδο.

Μέτρα που μπορεί να επηρεάσουν τις φάσεις σχεδιασμού, παραγωγής και διανομής: 4. Προαγωγή του οικολογικού σχεδιασμού (συστηματική ενσωμάτωση περιβαλλοντικών μελημάτων στο σχεδιασμό προϊόντων με στόχο τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων του προϊόντος καθ' όλο τον κύκλο της ζωής του). 5. Παροχή πληροφοριών για τεχνικές πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών από τη βιομηχανία. 6. Οργάνωση της εκπαίδευσης των αρμόδιων αρχών όσον αφορά την εισαγωγή των απαιτήσεων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων στις άδειες που εκδίδονται δυνάμει της παρούσας Οδηγίας και της Οδηγίας 96/61/ΕΚ. 7. Ένταξη μέτρων πρόληψης της παραγωγής αποβλήτων σε εγκαταστάσεις που δεν υπάγονται στην Οδηγία 96/61/ΕΚ. Ανάλογα με την περίπτωση, στα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνονται και αξιολογήσεις ή σχέδια πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων. 8. Προσφυγή σε εκστρατείες ευαισθητοποίησης ή παροχή στήριξης στις επιχειρήσεις με οικονομικά, συμβουλευτικά ή άλλα μέσα. Τα μέτρα αυτά μπορεί να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικά στις περιπτώσεις που αφορούν μικρομεσαίες επιχειρήσεις και λειτουργούν μέσω καθιερωμένων δικτύων επιχειρήσεων. 9. Προσφυγή σε εθελοντικές συμφωνίες, επιτροπές καταναλωτών/ παραγωγών ή τομεακές διαπραγματεύσεις έτσι ώστε οι σχετικές επιχειρήσεις ή βιομηχανικοί κλάδοι να καταρτίσουν τα δικά τους σχέδια ή στόχους πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων ή να διορθώσουν τα προϊόντα ή τις συσκευασίες που παράγουν απόβλητα. 10. Προαγωγή αξιόπιστων συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένου του EMAS και του ISO 14001. Μέτρα που μπορεί να επηρεάσουν τις φάσεις κατανάλωσης και χρήσης: 11. Οικονομικά μέσα, όπως κίνητρα για καθαρές προμήθειες ή καθιέρωση υποχρεωτικής πληρωμής από τους καταναλωτές για συγκεκριμένα αντικείμενα ή στοιχεία συσκευασίας που θα μπορούσαν αλλιώς να διατίθενται δωρεάν. 12. Προσφυγή σε εκστρατείες ευαισθητοποίησης και παροχής πληροφοριών που απευθύνονται στο ευρύ κοινό ή σε ειδικές ομάδες καταναλωτών. 13. Προαγωγή αξιόπιστων οικολογικών σημάτων.

14. Συμφωνίες με τη βιομηχανία, όπως η χρήση επιτροπών προϊόντων όπως εκείνες που συγκροτούνται στο πλαίσιο των Ολοκληρωμένων Πολιτικών Προϊόντων ή με λιανοπωλητές, για τη διάθεση πληροφοριών σχετικά με την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων και με προϊόντα που έχουν λιγότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον. 15. Στο πλαίσιο δημόσιων και εταιρικών προμηθειών. ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών κριτηρίων και των κριτηρίων πρόληψης της δημιουργίας αποβλήτων σε δημοπρασίες και συμβάσεις, σύμφωνα με το Εγχειρίδιο για Περιβαλλοντικές Δημόσιες Προμήθειες που δημοσίευσε η Επιτροπή στις 29 Οκτωβρίου 2004. 16. Προαγωγή της επαναχρησιμοποίησης ή/και επιδιόρθωσης κατάλληλων απορριφθέντων προϊόντων ή των συστατικών στοιχείων τους, ιδίως μέσω της χρήσης εκπαιδευτικών ή οικονομικών μέτρων, μέτρων εφοδιαστικής ή άλλων μέτρων, όπως η παροχή στήριξης σε διαπιστευμένα δίκτυα επισκευής και επαναχρησιμοποίησης ή στη σύστασή τους, ιδίως σε πυκνοκατοικημένες περιοχές.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεση του ως νόμου του Κράτους.